

СТАНОВИЩЕ

Вх. № 7220-484/ 19.03.2026

По конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.6 „Право“, научна специалност „Административно право и административен процес“, обявен в ДВ бр. 104/ 5.12.25 г. за нуждите на Икономически университет-Варна, катедра „Правни науки“ с кандидати – гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова и гл. ас. д-р Живка Стоянова Матеева

От проф. д-р Галина Огнянова Йолова – Паскалева, катедра Правни науки, Икономически университет – Варна, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 „Право“, научна специалност „ Трудово право и обществено осигуряване“

Основание за изготвяне - Заповед № РД-06-21/26.01.2026 г. на Ректора на Икономически университет-Варна за определяне състав на научно жури за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.6 „Право“, научна специалност „Административно право и административен процес“, обявен в ДВ бр. 104/ 5.12.25 г. за нуждите на Икономически университет-Варна, катедра „Правни науки“ и решение на първо заседание на журито, проведено на 16.02.2026 г.

I. Данни за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ е в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 „Право“, научна специалност „Административно право и административен процес“, обявен в ДВ бр. 104/ 5.12.25 г. за нуждите на катедра „Правни науки“.

II. Кандидати по конкурса

Кандидатите по конкурса са двама - гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова и гл. ас. д-р Живка Стоянова Матеева. Подадените документи на кандидатите са изцяло в съответствие със Закона за ЗРАСРБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна (ПРАСИУВ). Кандидатите са допуснати до участие в конкурса като отговарящи на минималните национални изисквания за АД „доцент“ в областта на висшето образование, в която е обявен конкурса по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, както и на допълнителните

количествени изисквания на ИУ-Варна по чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ, във връзка с чл. 101 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ-Варна (ПРАСИУВ).

III. Данни и персонална характеристика на кандидатите

Диана Димитрова е завършва средно образование през 1990 г. в Първа езикова гимназия - гр. Варна, а през 1999 г. - висше образование в Рурски университет – Бохум, Германия, специалност „Право“. Преподавателската дейност на кандидата започва и протича в Икономически университет - Варна, където постъпва като редовен асистент през 2013 г. Академичното и развитие преминава през израстване в последователност на различните академични длъжности, като от 2017 г. е главен асистент. През 2017 година получава ОНС „доктор“ на база на защитен дисертационен труд на тема: „Правен режим на договора за обществена поръчка“ (Диплома No HC-106 / 26.06.2017 г.).

Член е на Съюза на учените – Варна и Society of Juridical and Administrative Sciences от 2024 г.

Живка Матеева завършва висше образование, специалност Право през 2003 г. във ВСУ “Черноризец Храбър“. Преподавателската дейност на кандидата започва в Икономически университет - Варна, където постъпва като редовен асистент през 2009 г. Академичното ѝ развитие преминава през израстване в последователност на различните академични длъжности, като от 2016 г. е главен асистент. Получава ОНС „доктор“ като докторант към ИДП-БАН на база на защитен дисертационен труд на тема: „Административноправна защита на личните данни“ (Диплома No 000687/02.02.2016 г.). Член е на Съюза на учените – Варна.

IV. Количествена и съдържателна характеристика на представените научни трудове

В конкурса за доцент кандидата зл.ас. д-р Диана Димитрова участва с 53 публикации, в т.ч.:

- Самостоятелна монография (хабилитационен труд) - „Националната агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за обезпечаване на качеството на висшето образование“;
- 3 монографии (самостоятелни глави в колективни монографии)
- 4 студии, от които 2 самостоятелни;
- 11 статии, от които 5 самостоятелни;
- 25 доклада, от които 15 самостоятелни.

Освен научните публикации, кандидатът има участие в 8 учебника и учебни помагала.

Основният монографичен труд на глас. д-р Диана Димитрова на тема „Националната агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за обезпечаване качеството на висшето образование“ е в общ обем 232 страници, разпределен балансирано в три глави, увод, заключение, използвана литература и приложения. Написан е на ясен и достъпен език с пужното академично ниво. Избраната от автора тема е безспорно актуална и значима за правната теория. Разработката представя едно цялостно, комплексно изследване на спецификата на НАОА като специализиран държавен орган, очертавайки една завършена систематика в изследването на приложимата национална уредба в аспектите - формално – юридически и доктринален анализ на структурата, правомощията, правния характер на издаваните от НАОА актове и съдебния контрол върху тях, респ. - контролът, упражняван от агенцията за обезпечаване качеството на висшето образование. Разработеният по нея монографичен труд може да бъде полезен и в практиката на висшите училища, съдебните органи, МОН, контролни органи и др. В този смисъл анализите, систематиката и най – вече – изводите на изследването напълно съответстват и доказват научната му теза, а именно – съществуващата необходимост от комплексно изясняване на въпросите и проблемите, свързани с функциите и дейността на НАОА по обезпечаване на качеството на предлаганото от висшите училища образование, предвид големия обществен интерес към качеството на българското висше образование и необходимостта за привеждането му в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование. Може да се обобщи, че представеният монографичен труд запълва съществена празнина в правната доктрина и теорията на административното право, тъй като до момента липсват цялостни и обстойни изследвания в тази специфична административноправна област. Същевременно, изследването е подчертано актуално в аспектите както на динамиката на нормативната рамка, касаеща същността, правомощията и функциите на НАОА, така и предвид нуждата от качествена и стабилна политика, обезпечаваша качеството на българското висше образование. При изясняване на тематиката е подходено на съответното научно ниво, борави се коректно с утвърдени научни понятия, адекватно и обосновано се извеждат и формулират научни заключения и изводи.

По-важните приноси на монографичния труд са следните:

- Изведена периодизация в развитието на нормативната уредба, регулираща дейността на НАОА, като в рамките на извършения историческия и

сравнителноправен анализ са съпоставени всички изменения в ЗВО и приеманите (и изменяни) в съответствие с това правилници за дейността на агенцията.

- Обосновано и в контекста на научната теза е разгледано взаимодействието на Агенцията с други органи, с възложени функции в областта на висшето образование, предвид важноста на добрата организация и координация на техните дейности, за постигане целите на държавната политика за развитие на висшето образование и повишаване на неговото качество.
- Извършено сравнителноправно анализиране на чуждестранни законодателни решения на държави с близко до българското законодателство и държави от различен правен кръг. В рамките на анализа са установени прилики и разлики по отношение на вида нормативен акт, уреждащ отношенията, вида на органите по акредитация, задължителността на акредитацията, на базата на което са обосновани предложения за взаимстване на добри практики.
- Класифицирани и систематизирани са функциите, компетентността и правомощията на органите на Агенцията с оглед на установяване на тяхното място в съответната им органиграмата в аспекта на анализиране в балансираното или не разпределението на тези функции и правомощия. В тази връзка са изяснени и същността и видовете на упражняваните и провежданите процедури и контрол.
- Изяснени са същността и правния характер на актовете на органите на управление на НАОА, като са коректно отграничени вътрешнослужебните от административните актове. Последното е не само от теоретично, но и от съществено практическо значение, предвид установяването, че административните актове (в случая индивидуални административни актове) подлежат на съдебен контрол, докато оспорването на вътрешнослужебни актове е допустимо по съдебно-административен ред, когато с тях се засягат права, свободи и законни интереси на граждани или юридически лица.
- Широка емпирична основа на анализа предвид направения обзор на съдебна практика - общо 68 акта на регионални административни съдилища и ВАС, на нивото на която се извеждат практически значими изводи и обобщения.
- Систематично и последователно, и на всеки един етап и аспект от изследването се извеждат и обосновават изводи, обобщения и предложения

де леге ференда, даващи в цялост отговор на научната теза, целите и задачите на изследването.

- Безспорна практическа насоченост на нормативния и доктринален анализ, предвид факта, че изследването акцентира на възможността да подпомогне висшите училища в хода на процедурите, провеждани пред агенцията и самата НАОА в който смисъл е и обосновано комплексното изследване и предложените в него решения по проблеми с приоритетно практическо значение. Основателно в този смисъл автора акцентира и обосновава тезата си, че създаването на стабилна нормативна уредба, съответстваща на стандартите и насоките в европейското пространство, от една страна, както и нейното познаване и правилно приложение от страна контролните органи, от друга, има за цел както правилно изпълнение на възложените им функции, така и законосъобразно реализиране на дейността на висшите училища.
- Анализирания проблематика е изведена в систематика така, че изцяло да кореспондира на разбирането на автора, че нуждата от едно комплексно и систематизирано изследване на Агенцията, като национален специализиран държавен орган за оценяване, акредитация и контрол на качеството на висшето образование е от изключително значение за подобряване контрола на висшите училища досежно осигуряване и повишаване качеството на предлаганото от тях образование, както и провеждането му в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование.
- Резултатите от изследването са ясно и коректно представени и могат да послужат, както за усъвършенстване на правната теория, така и за нужните в съответната сфера законодателни корекции.

В заключение може да се обобщи, че авторът е извършил стойностен и на нужното доктринално ниво нормативен анализ, което е безспорен позитив и с подчертана практическа значимост в доразвитието на теоретичните постановки. Подобно изследване е безспорно новаторско за правната ни доктрина, което потвърждава и неговата актуалност и значимост за теорията на административното право.

Научната продукция на гл.ас.д-р Диана Димитрова е изцяло в сферата на обявения конкурс, като впечатление прави, че научните статии, студии и доклади са в утвърдени, реферирани и индексирани издания, като 4 от публикациите на кандидата са в издания,

индексирани в световноизвестна бази данни с научна информация Skopus и/или Web of Science.

В представените публикации д-р Димитрова демонстрира способност за формулиране и аргументиране на научни тези. Научната проблематика е разработена на високо научно ниво, отличава се със задълбоченост на научният анализ, като на базата на утвърдени доктринални постановки авторът извежда аргументирани теоретични становища, обосновани и адекватни предложения де леге ференда, като с това надгражда юридическата теория в конкретната сфера на научните си интереси.

Считам, че представените от кандидата гл.ас.д-р Димитрова публикации по конкурса напълно съответстват и са в сферата на научната специалност „Административно право и процес“. Една част от тях са изготвени в резултат на самостоятелна научноизследователска работа, а тези които са в съавторство, показват добрата екипна работа на д-р Димитрова, както и изследването на проблематиката в нейната цялост, съчетавайки интердисциплинарни аспекти от различни правни отрасли или научни области.

Гл.ас. д-р Живка Матеева участва в конкурса за доцент с общо 42 публикации, от които:

- Самостоятелна монография (хабилитационен труд) - „Административноправни аспекти на публичните предприятия - нетърговски дружества“;
- 3 монографии (самостоятелни глави в колективни монографии)
- 1 самостоятелна студия,
- 8 статии, от които 6 самостоятелни;
- 24 доклада, от които 19 самостоятелни.
- 5 учебника и учебни помагала (в съавторство).

Основният монографичен труд „Административноправни аспекти на публичните предприятия - нетърговски дружества“ е с общ обем 194 страници, разпределен балансирано в три глави, увод, заключение, използвана литература. Разработката представя едно цялостно, комплексно изследване на спецификата на публичните предприятия и свързаните с тях административно – правни елементи, публични функции и властнически правомощия, като по този начин очертава една завършена систематика в изследването на приложимата им национална уредба. В този смисъл анализите, систематиката и най – вече – изводите на изследването напълно съответстват и доказват научната му теза, а именно – че публичните предприятия – нетърговски дружества са стопански правни субекти със специфични особености, развиващи изпълнително – разпоредителна дейност, намират се

под постоянен надзор и упражняват административна принуда. Може да се обобщи, че представеният монографичен труд запълва една празнина в правната доктрина и теорията на административното право, тъй като до момента липсват цялостни и обстоятелни изследвания в тази специфична административноправна област.

По-важните приноси на монографичния труд са следните:

- Извършен обосновав и цялостен нормативен анализ в уредбата на публичните предприятия – нетърговски дружества във всички възможни аспекти на тяхната характеристика, функции, дейност, актове и компетентност
- Дава се коректно дефиниране и авторов анализ на специални институти и понятия, касаещи публичните предприятия – понятие за публично предприятие, понятие за свързаните с дейността му функции и тяхната систематика, характеристика и белези на надзора, в аспекта на необходимостта от тяхното правилно разбиране и практическо прилагане, особено за нуждите на вътрешния и административен контрол.
- Систематично и последователно, и на всеки един етап и аспект от изследването се извеждат и обосновават изводи, обобщения и предложения де леге ференда, даващи в цялост отговор на научната теза, целите и задачите на изследването.
- Безспорна практическа насоченост на нормативния и доктринален анализ, предвид факта, че изследването анализира всички съществуващи към настоящия момент публични предприятия – нетърговски дружества
- Анализирания проблематика е изведена в систематика така, че изцяло да кореспондира на разбирането на автора, че осъществяваната стопанска дейност на публичните предприятия не е пречка за реализиране на властнически функции и задачи, от една страна, а от друга – че правилното разбиране на същността и дейността на тези субекти не може да остане изолирано от една цялостна държавна политика, нуждаеща се от навременно актуализиране.
- Резултатите от изследването са ясно и коректно представени и могат да послужат, както за усъвършенстване на правната теория, така и за нужните в съответната сфера законодателни корекции.

Научната продукция на гл.ас.д-р Живка Матеева е изцяло в сферата на обявения конкурс, като впечатление прави, че научните статии, студия и доклади са в утвърдени,

реферирани и индексирани издания, като 1 от публикациите на кандидата е в издания, индексирани в световноизвестна бази данни с научна информация Web of Science. При изясняване на общата и специална административно-правна тематиката е подхотдено на съответното научно ниво, борави се коректно с утвърдени научни понятия, адекватно и обосновано се извеждат и формулират научни заключения и изводи.

В сравнителен план на наукометрията на кандидатите може да се заключи следното: декларираниите от гл.ас. д-р **Димитрова** в Справка за изпълнение на минимални национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки”, съгласно чл. 26, ал.2 и 3 от ЗРАСРБ са както следва – по група показатели „Г“ – 489,9 т. при (минимални 100 т.)при група показатели „Д“ - 650 (при минимални 50 т.).

Декларираниите от гл.ас. д-р **Матеева** в Справка за изпълнение на минимални национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки”, съгласно чл. 26, ал.2 и 3 от ЗРАСРБ са както следва – по група показатели „Г“ – 396,67 т. при (минимални 100 т.)при група показатели „Д“ - 465 т. (при минимални 50 т.).

Същевременно, в описаните в Справка за Количествени изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ в ИУ – Варна на основание чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ за конкурси обявени до 31.12.2025г., точките на гл.ас.д-р **Матеева** са съответно 215 за научни доклади и 85 за научни статии и студии. За гл.ас. д-р **Димитрова** тези точки са съответно 208,8 и 146,6 т.

V. Идентифициране на научните приноси

Приносите, представени от гл.ас.д-р Димитрова са с научен и научно-приложен характер. Приемам приносите на кандидата като реални, значими и обогатяващи съществуващата правна теория и практика.

По-важните са следните:

1. Първо в българската доктрина цялостното и комплексно изследване на темата във взаимовръзка на правни аспекти и такива от гледна точка на управление на човешки ресурси. То обединява както отделни елементи от правосъдния механизъм в доктринален, сравнително-правен, мултидисциплинарен аспект, така и анализирането им в аспекта на дигитализацията и нуждата от спешно и

- адаптивно законодателство - „Дигитализация в съдебната власт“ с. 50-68 и Глава седма „Правоотношения на служителите в администрацията на съдебната власт“
2. Доктринално, и теоретично, анализиране влиянието на дигитализацията върху процесите на образование - отражението ѝ върху образователния процес, както и дигиталните образователни услуги, предоставяни от висшите училища; изведени са обосновани изводи, конкретни законодателни предложения и препоръки по приложение на нормите в сферата на висшето образование - Дигитализация в сферата на висшето образование с. 59-88., В монография: Андреева, А., Йолова, Г., Димитрова, Д., Радев, Е. Правни аспекти на дигитализацията в сферата на висшето образование и в трудовите отношения. Варна : Знание и бизнес, 2024, 174 с. - (Моногр. библ. Знание и бизнес ; Кн. 25
  3. Анализиране отделни аспекти на обществените поръчки, съдебната власт, упражнявания контрол от държавни органи върху висшите училища, възложителите, работодателите, съдебната власт и др., хармонизиране на националното законодателство с това на ЕС и влияние на Европейско законодателство върху националното (Андреева, А., Димитрова, Д. Контрол за спазване на реда при провеждане на обществени поръчки в Р България. Известия на Съюза на учените - Варна. Сер. Хуманитарни науки, 2017, 1, 14 - 19., ISSN(печатно) 1310-63761; Димитрова, Д. Отражение на членството на България в ЕС върху развитието на българското законодателство в областта на обществените поръчки. Научни трудове на Института за държавата и правото, София : БАН, XVI, 2017, 176 - 190., ISSN(печатно) 1314-6459; Андреева, А., Димитрова, Д., Димитрова, Д. Специфика в правния режим на обществените поръчки, провеждани от висшите училища в България. Известия Сп. Икономически университет - Варна, Варна : Наука и икономика, 62, 2018, 1, 58 - 73., ISSN(печатно) 1310-0343, ISSN(онлайн) 2367-6949; Андреева, А., Димитрова, Д. Нарушенията на трудовото законодателство - основание за отстраняване от обществена поръчка. Известия. Сп. Икономически университет - Варна, Варна : Наука и икономика, 63, 2019, 1, 25 - 39., ISSN(печатно) 1310-0343, ISSN(онлайн) 2367-6949; Dimitrova, D. The Inspectorate to the Supreme Judicial Council as Body of the Judiciary with Control Functions in Bulgaria. Perspectives of Law and Public Administration, Bucharest : ADJURIS. International Academic Publ., 13, 2024, 4, 518-527., ISSN(онлайн) 2601-7830

4. Подчертан научен интерес към най-новите проблеми на дигитализацията и ИИ като са изследвани различни аспекти на същността, етапите на развитие и влиянието на въвеждането им в дейността на публичните институции и тяхното отражение върху правни институти, опасността от нарушаване на права на страните и необходимост от придобиване на нови знания и умения (Andreeva, A., Yolova, G., Dimitrova, D. Computer Technology and Ehealth. Trends and Regulatory Framework. Economics and Law, Blagoevgrad : South-West Univ. Neofit Rilski Publ. House, 2, 2020, 1, 43 - 48., ISSN(печатно) 2682-972X; Димитрова, Д. Дигитализацията в съдебната власт и образователните потребности. Известия. Сп. Икономически университет - Варна, Варна : Наука и икономика, 65, 2021, 4, 409-424., ISSN(печатно) 1310-0343, ISSN(онлайн) 2367-6949 ; Andreeva, A., Dimitrova, D. Teaching Law Disciplines in the Digital Age - a Symbiosis Between E-Learning Materials and Relation to Legal Practice. INTCESS 2023 - 10th International Conference on Education & Education of Social Sciences, 23-25 January 2023, Istanbul, Turkey : Hybrid Conference : Proceedings, Istanbul : Ocerint Publ., 2023, 191-196., ISBN(онлайн) 978-605-72065-0-3; Куюмджиев, И., Андреева, А., Димитрова, Д. Дигиталните административни услуги, предоставяни от висшите училища на студентите - предизвикателства и добри практики на ИУ-Варна. 15 години административно правораздаване в България - проблеми и перспективи : Сборник с доклади от национална кръгла маса, 15 юни 2022, Варна : Наука и икономика, 2022, 111-122., ISBN(печатно) 978-954-21-1122-1; Andreeva, A., Yolova, G., Dimitrova, D. On the Boundary Between Rest Time and Working Hours in a Digital Environment. Digital Economy, Business Analytics, and Big Data Analytics Applications : Conference proceedings, Cham : Springer Publ., 2022, 733-739. - (Book Ser. Studies in Computational Intelligence ; 1010
5. Изследвания в областта на управлението на образованието като дял на административно право - специална част – в частност, касаещи необходимост от актуализация на разпоредби и изисквания и роля на висшето образование (Dimitrova, D., Dimitrova, D. Role of the Higher Economic Education for the Development of Economic Activity in Varna. Izvestiya. Journal of Economics, Management and Informatics, University of Economics – Varna, 67, 2023, 1, 24-40., ISSN(онлайн) 2367-6957; Димитрова, Д., Димитрова, Д. За връзката между средното и висшето образование по специалност „Съдебна администрация“ в Република България. Професионално образование : Научно списание =

Vocational Education : Bulgarian Journal of Educational Research and Practice, София : Аз-буки, 26, 2024, 1, 45 - 60., ISSN(печатно) 1314-555X, ISSN(онлайн) 1314-85671; Dimitrova, D., Dimitrova, D. Higher Education in Programme "Judicial Administration"- a Prerequisite for Effective Justice. Proceedings of ADVED 2023-9th International Conference on Advances in Education, Online Conference 16-17 October 2023, Istanbul : Ocerint Publ., 2023, 17-24., ISBN(онлайн) 978-605-72065-3-4

6. Изследване влиянието и приложението на медиацията (в публичноправните ѝ аспекти) в образованието, при разрешаване на спорове, свързани с потребителски права, както и преpraщане от съдилищата към медиация и въвеждането на задължителна „съдебна медиация“ (Димитрова, Д. Въвеждане на задължителна съдебна медиация в България и добри европейски практики. De Jure, Велико Търново : ВТУ Св. Св. Кирил и Методий, 14, 2023, 2 (27), 234-248., ISSN(печатно) 1314-2593, ISSN(онлайн) 2367-8410; Димитрова-Марковска, Д., Димитрова, Д. Приложимост на медиацията при разрешаване на спорове, свързани с права на потребители. Съдебната медиация - проблеми, предизвикателства, перспективи: Сборник научни изследвания от международна научна конференция, гр. Велико Търново, 8 ноември 2024 г., В. Търново : Фабер, 2025, 162-174., ISBN(печатно) 978-619-00-1911-4; Димитрова, Д. Преpraщане към медиация от съдилищата – тенденции и перспективи. Медиацията в различните обществени сфери : Сборник с доклади от Национална научна конференция, 11 май 2022 г., Варна : Наука и икономика, 2022

7. Приноси за подпомагане на практиката: Проведени обучения като лектор в курсове: „Семейна медиация. Общуване с родители в родителски конфликт“ в Екохран Енерджи ООД през 2025 г., и „Основни понятия и практически аспекти на приложението на Административнопроцесуалния кодекс в Областна Администрация“ в Областна администрация - Варна през 2025 г.

Обобщено може да се заключи, че кандидатът е изключително продуктивен научен работник с високо ниво на познание в съответната научна област, стриктен и коректен изследовател и в този смисъл научно – изследователската ѝ работа е на едно безспорно високо академично ниво, като в количествен и качествен аспект напълно покрива изискванията на ЗРАСРБ и ПРАСИУВ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Публикациите на д-р Димитрова са със забележителен брой цитирания от национални и чуждестранни учени, вкл. и в издания в Skopus и/или Web of Science. Така от изискуемите по група показатели „Д“ 50 т. събраните от декларираните цитирания точки са 650, значително надхвърлящи установения минимум. Същевременно, видно от представената от кандидата информация за регистрация в Регистрация в Google scholar с над 250 позовавания (цитирания), h-Index 8, I 10– index 6, Регистрация във Web of Science с 5 позовавания и h-Index 1, Регистрация в Scopus със 7 позовавания и h-Index 2.

Приложените данни безспорно са индикация за много висока научна популярност на разработките и тяхното признание в научните среди.

Приносите, установени от представените по конкурса публикации на глас. д-р Ж.Матеева в са следните:

1. изследване на същността, ролята и дейността на специализирани административни органи, осъществяващи властническата дейност на държавата и подпомагащи координацията на държавната политика в съответната област (Публикации No: 7.1; 9.2; 21.2; 26.7; 29.10)
2. систематизиране и съпоставка на легални дефиниции, съдържащи се в нормативните актове от действащото национално и европейско законодателство, са изведени нови понятия, доразвити, допълнени и разширени са конкретни определения, принципи и административноправни институти, с оглед попълване на съществуващата празнота в теоретично отношение, уеднаквяване на термините, избягване на разминавания между отделните нормативни актове и неправилно прилагане на законовите разпоредби. (Публикации No: 7.1; 8.1;10.3;12.1;15.4;18.7;19.8;28.9;34.15; 35.16; 36.17)
3. изследване същността и значението на контрола/надзора за спазване на нормативните актове, механизмите за неговата реализация и прилагането на административнонаказателната отговорност в съответната област на приложение. (Публикации No: 7.1; 13.2; 16.5; 17.6; 29.10; 37.18)
4. изясняване и анализиране на съдебния контрол на административните актове с оглед подчертаване значимостта на административното правораздаване по спазването и прилагането на законодателството и ефективната защита на правата и законните интереси на гражданите. (Публикации No: 20.1; 24.5; 30.11; 31.12).

Публикациите на д-р Живка Матеева са също със забележителен брой цитирания от национални и чуждестранни учени, вкл. и в издания в Skopus и/или Web of Science. Така

от изискуемите по група показатели „Д“ 50 т. събраните от декларираните цитирания точки са 465, видно значително надхвърлящи установения минимум.

Обобщено може да се заключи, че кандидатът е изключително продуктивен научен работник с високо ниво на познание в съответната научна област, коректен изследовател и в този смисъл научно – изследователската ѝ работа е на едно безспорно високо академично ниво, отличава се със задълбоченост на научният анализ и постигнатите изследователски резултати, като в този смисъл, в количествен и качествен аспект напълно покрива изискванията на ЗРАСРБ и ПРАСИУВ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

VI. Участие в научни проекти и научни форуми

Гл.ас.д-р Д.Димитрова представя богат опит в научни проекти, както като ръководител, така и като член на научен екип. Сред тях мога да открия следните: Ръководител на НИИ 57/2022 г. Правоотношения и статут на лицата в съдебната власт в условията на дигитализация с резултат: 1 монография , 2 студии (едната индексирана във Web of Science), 1 статия и 3 доклада в международни конференции (два индексирани във Web of Science), член на екипа на проект, финансиран от ФНИ с АД № КП-06-Н45/7 2020 г. на тема "Дигитализация и дигитални компетентности – тенденции и иновативни практики във висшето образование и пазара на труда" с резултат: 2 монографии и 16 статии и доклади, от които 4 индексирани във Web of Science или Scopus.

Работата по научните проекти показва както способностите на кандидата да ръководи успешно проекти, така и работата в екип по актуални и значими научни теми.

Като координатор и член на Съвета по медиация към Университетски център по медиация при Икономически университет-Варна е била член на екипа на научни проекти и член на научния съвет на ежегодно провежданата научна конференция „Медиацията в различните обществени сфери“, както и организатор и оценяващ ученически есета в ежегодно провеждания ученически конкурс за есе на тема „Медиацията в моите представи.

Гл.ас.д-р Д.Димитрова има широк и утвърден опит в организирането на научни форуми (над 15 национални научни конференции и кръгли маси), сред които утвърдени в академичните среди националните научни конференции „Правото и бизнесът в съвременното общество“ и „Медиацията в различните обществени сфери“.

Гл.ас.д-р Живка Матеева има участие като член на екипа на научни проекти НИИ към Икономически университет No 49/2021 на тема „Защита на личните данни в сферата на висшето образование“; НИИ към Икономически университет No 50/2021 на тема

„Управленски и правни аспекти на иновациите и устойчивост в условията на криза “; Научно-изследователски проект към Икономически университет No 137/2015 на тема „Търговска несъстоятелност – правни и икономически теоретико-приложни аспекти“. Била е ръководител на проект - научни прояви - НПК към Икономически университет No 200/2017 на тема „Ролята на правото в съвременната икономика“, както и има участие като член на организационния комитет на общо 8 от националните научни конференции „Правото и бизнесът в съвременното общество“.

VII. Количествена и качествена оценка на учебно – преподавателската работа

Видно от представените документи гл.ас. д-р Д.Димитрова има пълната учебно-преподавателска патовареност за съответната академична година според норматива на висшето училище. Тя води лекционни и семинарни занятия в ОКС „бакалавър“, по дисциплините Административно право и процес, Организация на съдебната администрация, Медиация и извънсъдебни спорове, и др. , както и в ОКС „магистър“ – Обществени поръчки, Договори и обществени поръчки, Медиация и меки умения, Институционална рамка и управление на образователните организации, Правни и етични принципи в рекламата и медийните комуникации, Публично-частно партньорство и търгове. Титуляр е на фундаменталната дисциплина Основи на правото на английски език, както и води лекции и упражнения на английски език по дисциплините Бизнес право и Международно търговско право. Има натрупан богат преподавателски опит в чуждестранни висши училища по програма Еразъм +, както следва: Университет Дубровник, Хърватска през 2025 г., Университет Флоренция, Италия през 2024 г., Национален университет за дистанционно обучение Мадрид, Испания през 2023 г., Бизнес университет Баку, Азербайджан през 2019 г., Католически университет Льовен, Брюксел, Белгия през 2017 г.

Води лекционни курсове на английски език на студенти по програма Еразъм+ в Икономически университет – Варна, както и лекционни курсове на студенти на английски език в други университети – Висше училище по застраховане и финанси – програма с University of Sheffield и Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

Координатор е на ИУ-Варна в съвместна международна обучителна програма за сертифициране на изпълнителни кадри „Бизнес развитие и лидерство в международен контекст“ (Executive Education Certificate Program “Business Development and Leadership in an International Context”) на Икономически Университет-Варна, Икономически университет Братислава и Университет на Букурещ за икономически науки (University of Economics Bratislava, Bucharest University of Economic Studies).

Гореизложеното показва сериозната учебно-преподавателска дейност на д-р Димитрова. Наред с пряката ангажираност в образователния процес тя работи активно със студентите и по тяхната подготовка за участието им в студентски научни конференции, конкурси за есе по правна тематика, състезания и др. форми мотивиращи обучаваните лица към задълбоченост на знанията и надграждане на интереса по правната материя в зависимост от тяхната специалност. Указва научно ръководство и рецензира дипломни работи на студенти в ОКС „бакалавър“, спец. Съдебна администрация и е Академичен наставник на практическото обучение на студентите от специалност „Съдебна администрация“.

Д-р Диана Димитрова е утвърден и високо уважаван преподавател, като работата ѝ е високо оценена, както по време на атестации във висшето училище, така и от ежегодното проучване мнението на студентите. Има сериозен и успешен практически опит, като участва в дейности по управление и експертиза на висшето училище на различни нива - Заместник-ръководител катедра Правни науки от 2024 г. до момента, член на Комисията по признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища от 2019 г. до момента, член на Етична комисия (секретар) 2019-2024 г., член на ОС на ИУ-Варна, координатор на център по медиация от 2020 г. до момента, член на съвета по медиация от 2020 г. до момента, член на над 25 работни групи, сформирани със заповед на ректора за актуализиране на вътрешните актове и други задачи, участие в комисии за възлагане на обществени поръчки в ИУ-Варна. Сертифициран медиатор с допълнителна специализация в търговската медиация, вписан в Единния регистър на медиаторите към Министерство на правосъдието под номер: 20190531001.

В качеството си на зам. - ръководител катедра „Правни науки“ поддържа връзки с представители на юридическата практика целящи да осигурят на студентите връзката теория-практика. В тази посока са и участието ѝ в четири образователни проекта с представители на практиката (с Районен съд –Варна, Окръжен съд-Варна, Административен съд-Варна, Апелативен съд-Варна).

Преподавателската работа на д-р Димитрова се отличава с високо ниво на преподаване, успешно прилагане на различни модели с практическа насоченост, съчетаване на теоретичната част с конкретни практически умения. Годишите ми на работа с кандидата ми дават основание да потвърдя, че тя е изключително съвестен, стриктен и отговорен преподавател, а същевременно и колегиален научен работник, който се ползва с уважението на студентите и колегите си.

В обобщение, учебно – преподавателската работа на гл.ас.д-р Диана Димитрова е напълно в съответствие - качествено и количествено с изискванията на ПРАСИУ.

Гореизложеното ми дава основание да заявя, че кандидатът по конкурса има необходимия преподавателски опит и степен на подготвеност за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Видно от представените документи гл.ас.д-р Ж.Матеева има пълната учебно-преподавателска патовареност за съответната академична година според норматива на висшето училище. Тя води лекции и упражнения в ИУ-Варна, ОКС „бакалавър“, като по – важните от тях са Административно право и процес, Достъп и защита до информация, Организация на съдебната администрация, Местна власт и самоуправление, Административноправна защита на личните данни, Основи на правото, както и в ОКС „магистър“ по дисциплината Сигурност и защита на информацията.

Титуляр е на дисциплините „Достъп и защита до информация“ и „Административноправна защита на личните данни“.

Същевременно, д-р Матеева редовно осъществява научно ръководство на студенти при участие в конкурси за студентска научна дейност в ИУ-Варна, както и научно ръководство на студенти при разработване на дипломни работи за ОКС „бакалавър“, спец. Съдебна администрация. Има натрупан преподавателски опит и по програма Еразъм +, в Католически университет Льовен, Брюксел, Белгия през 2016 - 2017 г.

Преподавателската работа на д-р Матеева се отличава с високо ниво на преподаване, успешно прилагане на различни модели с практическа насоченост, съчетаване на теоретичната част с конкретни практически умения. Годишите ми на работа с кандидата ми дават основание да потвърдя, че тя е отговорен, коректен и стриктен преподавател, а същевременно и колегиален научен работник, който се ползва с уважението на студентите и колегите си.

В обобщение, учебно – преподавателската работа на гл.ас.д-р Ж.Матеева е напълно в съответствие - качествено и количествено с изискванията на ПРАСИУВ.

От 2018 г. до настоящия момент гл.ас.д-р Ж.Матеева изпълнява и длъжността длъжностно лице по защита на данните в ИУ-Варна, и в този смисъл успешно апробира практическия си опит с теоретичната подготовка на своите студенти.

Гореизложеното ми дава основание да заявя, че д-р Матеева има необходимия преподавателски опит и степен на подготвеност за заемане на академичната длъжност „доцент“.

VII. Плагиатство

В представените по конкурса научни трудове от гл.ас.д-р Диана Димитрова не се констатира наличие на плагиатство, некоректни данни и/или некоректно позоваване на чужди научни трудове.

В представените по конкурса научни трудове от гл.ас.д-р Живка Матеева не се констатира наличие на плагиатство, некоректни данни и/или некоректно позоваване на чужди научни трудове.

VIII. Критични бележки и препоръки.

За гл.ас. д-р Д. Димитрова - Предвид факта, че съм участвала в обсъждането на голяма част от публикациите на гл.ас. д-р Д. Димитрова на ниво първично звено – катедра „Правни науки“ нямам конкретни бележки и препоръки по съдържателната им част. Считам, че е добре кандидатът да запази постигнатото високо научно ниво на своите изследвания и да използва натрупания опит към разработване на интердисциплинарни изследвания, съответно - инициира разработването на научно – приложни проекти.

За гл.ас.д-р Ж.Матеева – Считам, че следва да ориентира публикациите си към специализирани научни издания, както и такива индексирани във Web of Science или Scopus.

IX. Оценка на съответствие с изискванията и заключение.

В заключение може да се обобщи съответствие и на двамата кандидати със задължителните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав в Република България, вкл. Минималните национални изисквания, както и Правилника за развитие на академичния състав в ИУ-Варна.

В този смисъл и *по отношение на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му:*

- Кандидатите притежават образователната и научна степен „доктор“.
- Представили са самостоятелен монографичен труд, а също и други публикации (монографии, студии, статии, доклади, учебници и учебни помагала) в специализирани научни издания.

- отговарят и надхвърлят значително минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.6 „Право“ по отношение на всички категории и общо.
- В представените по конкурса публикации няма установено плагиатство.

В сравнителен план на двамата кандидати може да се заключи следното:

1. **Преобладаващи наукометрични показатели на гл.ас.д-р Димитрова** – както вече се спомена, в Справка за изпълнение на минимални национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки”, съгласно чл. 2б, ал.2 и 3 от ЗРАСРБ са както следва – по група показатели „Г“ – 489,9 т. при (минимални 100 т.)при група показатели „Д“ - 650 (при минимални 50 т.), докато декларираните от гл.ас. д-р Матеева в Справка за изпълнение на минимални национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки”, съгласно чл. 2б, ал.2 и 3 от ЗРАСРБ са както следва – по група показатели „Г“ – 396,67 т. при (минимални 100 т.)при група показатели „Д“ - 465 т. (при минимални 50 т.). Същевременно, в описаните в Справка за Количествени изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ в ИУ – Варна на основание чл. 2б, ал. 5 на ЗРАСРБ за конкурси обявени до 31.12.2025г., точките на гл.ас.д-р Матеева са съответно 215 за научни доклади и 85 за научни статии и студии. За гл.ас. д-р Димитрова тези точки са съответно 208,8 и 146,6 т., като почти два пъти в повече са точките от научни статии и студии.
2. **Гл.ас.д-р Димитрова участва в конкурса с по – голям брой публикации**, общо 53, като впечатление прави, че броя на научните статии преобладава спрямо броя на статиите на гл.ас.д-р Матеева. Гл.ас.д-р Димитрова има 4 публикации, в издания, индексирани във Web of Science или Scopus, спрямо 1 на гл.ас.д-р Матеева, както по – голям брой участия в изготвянето на учебници и учебни помагала.
3. **Преобладаващ брой цитирания на гл.ас.д-р Димитрова** - събраните от декларираните цитирания точки са 650, значително надхвърлящи установения минимум, спрямо 450 т. на гл.ас.д-р Ж.Матеева. Същевременно, видно от представената от д-р Димитрова информация за регистрация в Регистрация в Google scholar с над 250 позовавания (цитирания), h-Index 8, I 10– index 6,

Регистрация във Web of Science с 5 позовавания и h-Index 1, Регистрация в Scopus със 7 позовавания и h-Index 2.

4. **Гл.ас.д-р Димитрова** декларира по – широко участие в организирането на научни форуми и прояви - над 15, в сравнение декларираните 8 на гл.ас.д-р Матеева.
5. **Представена и доказана** от гл.ас.д-р Димитрова е **значително по - широка и преобладаваща спрямо другия кандидат експертиза, в съответствие с допълнителните показатели по чл. 112, ал. 5 ,т.1 и 2 от ПРАСИУ** - богат преподавателски опит в чуждестранни висши училища по програма Еразъм +, както следва: Университет Дубровник, Хърватска през 2025 г., Университет Флоренция, Италия през 2024 г., Национален университет за дистанционно обучение Мадрид, Испания през 2023 г., Бизнес университет Баку, Азербайджан през 2019 г., Католически университет Льовен, Брюксел, Белгия през 2017 г., лекционни курсове на английски език на студенти по програма Еразъм+ в Икономически университет – Варна, както и лекционни курсове на студенти на английски език в други университети – Висше училище по застраховане и финанси – програма с University of Sheffield и Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, координатор е на ИУ-Варна в съвместна международна учебна програма за сертифициране на изпълнителни кадри „Бизнес развитие и лидерство в международен контекст“ (Executive Education Certificate Program “Business Development and Leadership in an International Context”) на Икономически Университет-Варна, Икономически университет Братислава и Университет на Букурещ за икономически науки (University of Economics Bratislava, Bucharest University of Economic Studies).

Особено предимство на гл.ас.д-р Димитрова е титулярството ѝ на фундаменталната дисциплина Основи на правото на английски език, както и разработването на учебни програми и водене на лекционни курсове пред ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, също на английски език.

Същевременно гл.ас.д-р Димитрова доказва и успешен практически опит, като участва в дейности по управление и експертиза на висшето училище на различни нива - Заместник-ръководител катедра Правни науки от 2024 г. до момента, член на Комисията по признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища от 2019 г. до момента, член на Етична комисия (секретар) 2019-2024 г., член на ОС на ИУ-Варна, координатор на център по медиация от 2020 г. до момента, член

на съвета по медиация от 2020 г. до момента, член на над 25 работни групи, сформирани със заповед на ректора за актуализиране на вътрешните актове и други задачи, участие в комисии за възлагане на обществени поръчки в ИУ-Варна, сертифициран медиатор с допълнителна специализация в търговската медиация, вписан в Единния регистър на медиаторите към Министерство на правосъдието под номер: 20190531001.

Заклучение

Изложените мотиви за предимството – по основните и допълнителни показатели, както и положителни оценки за дейността и научната работа на гл.ас. д-р Диана Димитрова дават основание да заключа, че безспорните научни и приложно – практически постижения на разработките, отличната ѝ и утвърдена експертиза, както и цялостната оценка за нейните професионални качества, напълно отговарят на количествените и качествени изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, съгласно чл. 2б, ал 2 и ал. 3 ЗРАСРБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на ИУ - Варна. Гл.ас.д-р Димитрова е продуктивен научен работник с високо ниво на познание в съответната научна област, стриктен и коректен изследовател и в този смисъл научно – изследователската ѝ работа е на едно безспорно високо академично ниво, като в количествен и качествен аспект напълно покрива изискванията на ПРАСИУВ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Въз основа на гореизложеното с убеденост предлагам на многоуважаемите членове на научното жури, за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Административно право и административен процес“ да бъде избрана гл.ас. д-р Диана Руменова Димитрова, като предложат на ФС на ФСФ на ИУ-Варна нейното утвърждаване.

18.03.2026 г.

Изготвил:

проф. д-р Галина Йолова – Паскалева

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Емил Йорданов Радев, Икономически университет-Варна, катедра „Правни науки“

Съгласно решение на научното жури, назначено със Заповед на ректора на Икономически университет - Варна №РД 06 – 21 / 26.01.2026 г.

1. Обща информация

- Изготвил становището: доц. д-р Емил Йорданов Радев, Икономически университет-Варна, катедра „Правни науки“;

- Основание за изготвяне на становището решение на научното жури, назначено със Заповед на ректора на Икономически университет - Варна №РД 06 – 21 / 26.01.2026 г.

2. **Информация за конкурса:** конкурс за заемане на академична длъжност доцент в област на висшето образование „Социални, стопански и правни науки“, по професионално направление 3.6. **Право**, научна специалност „Административно право и административен процес“, обявен в ДВ бр. 104/05.12.2025 г. за нуждите на катедра „Правни науки“, „Финансово-счетоводен факултет“.

3. Кандидати по конкурса

В обявения срок на конкурса документи за участие са подадени от двама кандидати:

1. **Диана Руменова Димитрова**, главен асистент в катедра „Правни науки“ при Икономически университет – Варна (вх. №РД20-158/30.01.2026 г.) и 2. **Живка Стоянова Матеева**, главен асистент в катедра „Правни науки“ при Икономически университет – Варна (вх. №РД 20-190/04.02.2026 г.).

3.1. Диана Димитрова

Кандидатът напълно изпълнява и значително надвишава минималните национални изисквания, регламентирани в чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ в рамките на област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“, по професионално направление 3.6. **Право**

показател	Постигнати точки	Минимални изисквания	разлика
По група А	50	50	0
По група В	100	100	0
По група Г	489.9	100	389.9
По група Д	650	50	600
Общо	1289.9	300	989.9

Кандидатът по конкурса напълно изпълнява и надвишава и допълнителните количествени изисквания на ИУ-Варна по чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ.

Показател	Постигнати точки	Минимални изисквания	Разлика
Научни доклади	208.8	30	178.8
Научни статии и студии	146.6	80	66.6
Общо	355.4	110	245.4

Кандидатът отговаря и на изискванията съгласно чл. 101 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ-Варна: заема академична длъжност главен асистент от 2017 г (повече от две години); представила е публикуван монографичен труд

в специализирано научно издателство, който не повтаря този за придобиване на образователна и научна степен „доктор“; отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ съгласно чл. 26 ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ, както и на изискванията за заемане на академична длъжност „доцент“ в ИУ - Варна на основание чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ; няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.

3.2. Живка Матеева

Кандидатът напълно изпълнява и значително надвишава минималните национални изисквания, регламентирани в чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ в рамките на област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“, по професионално направление 3.6. Право

показател	Постигнати точки	Минимални изисквания	разлика
По група А	50	50	0
По група В	100	100	0
По група Г	396.67	100	296,67
По група Д	465	50	415
Общо	1011.67	300	711.67

Кандидатът по конкурса напълно изпълнява и при научни доклади надвишава допълнителните количествени изисквания на ИУ-Варна по чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ, а при научни статии и студии изпълнява допълнителните количествени изисквания.

Показател	Постигнати точки	Минимални изисквания	Разлика
Научни доклади	215	30	185
Научни статии и студии	85	80	5
Общо	300	110	190

Кандидатът отговаря и на изискванията съгласно чл. 101 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ-Варна: заема академична длъжност главен асистент от 2016 г (повече от две години); представила е публикуван монографичен труд в специализирано научно издателство, който не повтаря този за придобиване на образователна и научна степен „доктор“; отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ съгласно чл. 26 ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ, както и на изискванията за заемане на академична длъжност „доцент“ в ИУ - Варна на основание чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ; няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.

1. Диана Димитрова

4. Дани за кандидата:

Завършила е I Езикова гимназия „Христо Кабакчиев“ във Варна с немски език и магистратура по право в Рурски университет Бохум, Германия. През 2017 г. успешно защитава дисертационен труд на тема „Правен режим на договора за обществена поръчка“ и получава ОНС „доктор“ по научна специалност „Административно право и административен процес“, за която е обявен и настоящия конкурс, диплома № НС-

106/02.06.2017 г. (направена справка в регистъра на НАЦИД за академични длъжности и дисертации на 01.03.2026 г.).

Към настоящият момент заема академична длъжност главен асистент в катедра „Правни науки“ при Икономически университет – Варна (от 2017 г.), като преди това е била асистент (2013-2017 г.) и хоноруван асистент (2010-2012 г.) в същата катедра. Гл. ас. д-р Диана Димитрова е преподавател с дългогодишен стаж в сферата на висшето образование и води лекции и упражнения в редовна, дистанционна и задочна форма на обучение в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ по дисциплини, свързани с обявения конкурс.

Освен дейността ѝ, свързана с образователния процес тя участва активно и в административната дейност: заместник-ръководител катедра „Правни науки“, координатор на Университетски център по медиация, член на Съвета по медиация, член на Комисията за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, член на Етична комисия (секретар), член на над 25 работни групи, сформирани със заповед на ректора за актуализиране на вътрешните актове и други задачи.

Тя има и практически юридически опит като юрисконсулт на ИУ-Варна (2019-2021 г.), адвокат (2008-2019 г.), юрисконсулт в Експресбанк (2004-2008 г.) и правен консултант в Алфабанк (2011-2012 г.).

Научните ѝ интереси са в областта на Административно право и административен процес, Управление на образованието, Изкуствен интелект.

Владее немски език на ниво С 2 (придобила магистърска степен по право в немски университет), английски език на ниво С 1 (преподава на английски език), руски език на ниво В1-С1, което ѝ позволява както да следи чуждестранни научни постижения и добри практики, така и да работи по проекти с чужди университети и да осъществява преподавателска мобилност по програма Еразъм +.

5. Описание на научните трудове

За участие в настоящия конкурс гл. ас. д-р Диана Димитрова е представила списък от общо 53 публикации както следва:

- 4 монографии – 2 самостоятелни и 2 в съавторство с общ обем от 537 стр.
- 4 студии - 2 самостоятелни и 2 в съавторство с общ обем от 125 стр.
- 11 статии – 5 самостоятелни и 6 в съавторство с общ обем от 151 стр.
- 25 доклада – 15 самостоятелни и 10 в съавторство с общ обем от 239 стр.
- 8 учебници и учебни помагала – 1 самостоятелно и 7 в съавторство с общ обем от 365 стр.
- 1 друга публикация (научно – популярни статии) с общ обем от 5 стр.

Представените научни трудове не повтарят тези, представени за придобиване на ОНС „доктор“ и заемане на предходни академични длъжности.

Представеният от кандидатът хабилитационен труд – монографията „Националната агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за обезпечаване на качеството на висшето образование“ Варна: Наука и икономика, 2025, 232. - (Библ. Проф. Цани Калянджиев; Кн. 103). ISBN(печатно) 978-954-21-1192-4 е първото по рода си комплексно изследване на НАОА като специализиран орган за оценяване, акредитация и контрол на качеството на дейностите по чл. 6 от ЗВО, като разработва изключително актуална тема, с оглед повишаване на качеството на висшето образование у нас. Монографията е с общ обем от 231 стр., състои се от увод, 3 глави, заключение, използвана литература и приложения.

В глава първа е разгледана правната уредба и структура на НАОА в исторически сравнителноправен аспект, както и е направено е сравнителноправно изследване с други държави. Глава втора е посветена на правомощията на органите на НАОА, като са анализирани също процедурите по акредитация и оценка на проекти и видовете контрол. В трета глава се изследват актовете на органите на управление на НАОА, приемани в рамките на техните правомощия, като се установява тяхната правна същност. Разгледан е и съдебният контрол на актовете. Въз основа на анализа в отделните глави са направени обобщения, изводи и предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на законодателството.

Разгледани са множеството проблеми, които възникват от законодателството ни, свързано както с устройството, структурата и правния статут на Националната агенция за оценяване и акредитация, така и с правния режим на дейността ѝ. Тези проблеми касаят всички висши учебни заведения в страната, преподавателския им състав, както и студентите, които са обучавани в тях. Това обосновава потребност от подобен труд, който теоретично да обогати правната доктрина, но има и практическо значение - да подпомогне висшите училища в хода на процедурите, провеждани пред агенцията и самата НАОА при провеждане на дейността ѝ, както и съдилищата и др. органи, които прилагат нормативната уредба свързана с НАОА.

Монографичният труд е публикуван в специализирано научно издателство – „Наука и икономика“ Библ. Проф. Цани Калянджиев, обсъден е в първично звено (препис-извлечение от протокол № 4/05.11.2024 г.), рецензиран е от 2 хабилитирани лица – проф. д-р Галина Йолова и доц. д-р Слави Генов и решава съществен научен проблем на високо равнище или отговаря на изискванията както на чл. 112 ал. 2 от ПРАС така и на определението в § 1 т. 10 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ.

На основата на защитената дисертация е издадено монографично изследване на тема: „Правен режим на договора за обществена поръчка“ – също в областта на конкурса.

В главите трета „Дигитализация в съдебната власт“ с. 50-68 и седма „Правоотношения на служителите в администрацията на съдебната власт“ с. 140-156, в монография: „Правоотношения и статут на лицата в съдебната власт в условията на дигитализация“ е направен нормативен анализ на разпоредбите относно електронното правосъдие, разгледани са актуалните възможности на „съдебния“ ИИ, както и правоотношенията на служителите от администрацията на съдебната власт – основания за възникване, изисквания към кандидатите, права и задължения, основания за прекратяване.

Глава втора Дигитализация в сферата на висшето образование с. 59-88., в монография: „Правни аспекти на дигитализацията в сферата на висшето образование и в трудовите отношения“ разглежда дигитализацията в сферата на висшето образование. Изследва се отражението ѝ върху образователния процес, както и дигиталните образователни услуги, предоставяни от висшите училища.

Две от представените студии са самостоятелни – „Структура и правомощия на Националната агенция за оценяване и акредитация - ретроспективен анализ и съвременна правна уредба“ и „Правна уредба и тенденции на дигиталните образователни услуги във висшите училища“. Две студии са в съавторство „Управление на човешките ресурси в съдебната администрация в условията на дигитализация - управленски и правни аспекти“ и „Needs of the Judicial Administration in the Context of Digitalization“ като втората е в издание реферирано и индексирано в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science*.

Пет от представените научни статии са самостоятелни: 15.2.; 19.6.; 21.8.; 22.9. и 24.11., като „The Inspectorate to the Supreme Judicial Council as Body of the Judiciary with Control Functions in Bulgaria“ е в издание реферирано и индексирено в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science*.

Шест от научните статии са в съавторство: 14.1.; 16.3.; 17.4.; 18.5.; 20.7. и 23.10.

15 самостоятелни научни доклади: 29.5.; 32.8.; 33.9.; 34.10.; 35.11.; 37.13.; 38.14.; 39.15.; 40.16.; 44.20.; 45.21.; 46.22.; 47.23.; 48.24. и 49.25.

10 научни доклада в съавторство: 21.1.; 26.2.; 27.3.; 28.4.; 30.6.; 31.7.; 36.12.; 41.17.; 42.18. и 43.19., като *Artificial intellect: Regulatory Framework and Challenges Facing the Labour Market* и *On the Boundary Between Rest Time and Working Hours in a Digital Environment* са в издания реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация - *Scopus* и/или *Web of Science*.

8 учебника и учебни помагала: в съавторство 1) Административно право и процес; 2) Административно право и процес : Задачи, казуси, тестове [за студентите от ИУ - Варна]; 3) Организация на съдебната администрация (задачи, казуси, тестове); 4) Наказателно право и наказателен процес : Задачи, схеми, казуси, тестове [за студентите от ИУ - Варна]; 5) Основи на правото; 6) Основи на правото : Задачи, казуси, тестове.; 7) Медиацията във висшето образование: Кратък наръчник и едно самостоятелно: Димитрова, Д. *International Trade Law. Tasks, cases, tests*.

Една друга публикация в съавторство: Специалност „Съдебна администрация“ професия с много възможности : Кратък наръчник за кандидатстване в специалност „Съдебна администрация“ в Икономически университет - Варна.

Учебниците са с предназначение лекционен материал, учебните помагала - задачи, казуси и тестове са с практическа насоченост и могат да се ползват при семинарните занятия. В частите написани от Диана Димитрова проличава умение за пресъздаване на материята, разбираем стил, последователно и ясно изложение.

Научната продукция е със значителен обем, а качеството ѝ следва да се оцени високо предвид подредената последователно структура, ясна методическа рамка, дълбочината на изследванията, анализ на актуални, сложни и значими за съвременната наука и практика проблеми, изводи, обобщения и предложения за разрешаването им, множество приноси моменти. Част от публикациите са с интердисциплинарен характер и съчетават изследването на научно и научно-приложни проблеми в сферата на националното и европейско/както и на отделни държави/ законодателство. Анализът в различни отрасли в трудовете, както и интердисциплинарността показват висока ерудиция, умение за боравене с материята и нейното тълкуване. Висока оценка следва да се даде и от езикова и стилистична гледна точка. В своята съвкупност тези научни трудове разкриват задълбочен научен интерес в областта на конкурса – Административно право и административен процес.

Следва да се отбележи, че една от студиите, както и два от докладите в съавторство са в издания реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science* и/или *Scopus*. Висока оценка заслужават самостоятелната статия в издание с правна насоченост *Perspectives of Law and Public Administration*, реферирано и индексирено в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science*, както и самостоятелните студии и статии в юридически издания - сп. *Норма* и сп. *De Jure*.

Научната продукция на кандидата е в сферата на обявения конкурс, като представените публикации са в утвърдени реферирани и индексирани издания, вписани

в Националния референтен списък на съвременни български издания с научно рецензиране, поддържан от НАЦИД, както и в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science* и/или *Scopus*.

6. Идентифициране на приносите в научноизследователската работа на кандидата

В представените за участие в конкурса публикации на кандидата могат да бъдат идентифицирани множество научни и научно-приложни приноси, по-важните от които са:

Хабилитационният труд – „Националната агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за обезпечаване на качеството на висшето образование.“ притежава редица достойнства и се отличава с множество научни и научно-приложни приноси. Той представлява първото по рода си комплексно изследване на НАОА като специализиран орган за оценяване, акредитация и контрол на качеството на дейностите по чл. 6 от ЗВО. Темата е изключително актуална и анализира проблематиката свързана с действащото законодателство, уреждащо както устройството, структурата и правния статут на Националната агенция за оценяване и акредитация, така и правния режим на дейността ѝ. Разработката касае всички висши учебни заведения в страната, преподавателския им състав, както и студентите, които са обучавани в тях. Сред приносите на труда следва да се посочат:

➤ периодизация в развитието на нормативната уредба, регулираща дейността на НАОА, като по този начин се придобива добра представа за възникналите правни въпроси, тяхното решаване и посоката, в която трябва да се оптимизира законодателството ни;

➤ класификация и систематизация на функциите, компетентността и правомощията на органите на агенцията (органи на управление и помощни) с оглед на установяване на тяхното място в органиграмата на агенцията, в аспекта на анализиране в балансираното или не разпределение на тези функции и правомощия;

➤ изводите относно създаването на по-стабилни критерии за оценяване, нужни за минимизиране на субективния елемент, както и предложенията за по-ясно разграничаване в законодателството на някои функции на председателя на Акредитационния съвет;

➤ сравнителноправно изследване и съпоставяне на чуждестранни законодателни решения на държави с близко до българското законодателство и държави от различен правен кръг, като в рамките на анализа са установени прилики и разлики по отношение на вида нормативен акт, уреждащ отношенията, вида на органите по акредитация, задължителността на акредитацията, на базата на което са обосновани предложения за взаимстване на добри практики и оптимизиране дейността, свързана с контрола върху качеството на висшето образование у нас;

➤ широка емпирична основа на анализа - обзор на съдебна практика на общо 68 акта на регионални административни съдилища и ВАС, на нивото на която се извеждат практически значими изводи и обобщения;

➤ изясняване на същността и правния характер на актовете на органите на управление на НАОА, като приносно значение има правният анализ на всеки от тези актове - не само от теоретично, но и от съществено практическо значение, предвид установяването, че административните актове (в случая индивидуални административни актове) подлежат на съдебен контрол, докато оспорването на вътрешнослужбни актове е допустимо по съдебно-административен ред, когато с тях се засягат права, свободи и законни интереси на граждани или юридически лица;

➤ формулираните изводи, обобщения, както и обосновани и аргументирани предложения *de lege ferenda* на база на извършения комплексен нормативен и научен анализ.

Нормативният и доктринален анализ са не само с теоретично, но и с практическо значение обосновано от възможността да подпомогнат както висшите училища в хода на процедурите, провеждани пред агенцията и самата НАОА при провеждане на дейността ѝ, така и съдилищата и др. органи, които прилагат нормативната уредба свързана с НАОА. Основателно в този смисъл се акцентира и обосновава тезата, че за целта на правилно изпълнение на възложените функции на контролните органи и на законосъобразно реализиране на дейността на висшите училища е необходимо не само създаването на стабилна нормативна уредба, съответстваща на стандартите и насоките в европейското пространство, но и нейното познаване и правилно приложение.

В главите от колективни монографии са анализирани актуални проблеми на дигитализацията в сферата на висшето образование и в съдебната власт (интердисциплинарно) като въз основа на анализа са изведени обосновани изводи, конкретни законодателни предложения и препоръки по приложение на нормите. Аспектите на монографичните трудове обслужват не само правната доктрина, обогатявайки в теоретичен план (в главите на кандидата - специалната административноправна литература в сферата на висшето образование и съдебната власт), но са полезни и за практиката и по-конкретно за страните в трудовоправната връзка, за висшите училища, съответно за съдебната власт.

Приносен характер имат и значителна част от останалите публикации на кандидата. Самостоятелните студии посочени с номера 10.4. и 13.7. от списъка с публикации са в утвърдени реферирани и индексирани юридически издания като в тях са систематизирани функциите и компетентността на НАОА и изведени тенденции в развитието на контрола върху качеството на висшето образование, съответно анализрана правната уредба на дигиталните образователни услуги с оглед оптимизиране на процеса и създаване на надеждна защита на правата на участниците и е проведено емпирично проучване на нагласите на студентите, което е ценен принос за практическото им оптимизиране и осигуряване на надеждна защита. Студиите в съавторство (номера 11.5. и 12.6. – *Web of Science*) са интердисциплинарни и свързани с актуални и значими теми – образователни потребности и управление на човешките ресурси на съдебната администрация в условията на дигитализация, като приносен момент е използването на емпирични методи /анкетното проучване, дълбочинни интервюта, участие в дискусии, контент-анализ на документи/ и направените предложения за защита на страните в процеса и подобряване на работата на администрацията на съдебната власт.

Статиите и докладите са в областта на публичното право в частност административното право. Част от тях и са посветени на проблематика, анализираща различни аспекти на обществените поръчки, съдебната власт, упражнявания контрол от държавни органи върху висшите училища, възложителите, работодателите, съдебната власт, хармонизиране на националното законодателство с това на ЕС и влияние на Европейско законодателство върху националното. С особена значимост и приносен характер са и изследванията на най-новите проблеми на дигитализацията и ИИ - различни аспекти на същността, етапите на развитие и влиянието на въвеждането им в дейността на публичните институции и тяхното отражение върху правни институти, опасността от нарушаване на права на страните и необходимост от придобиване на нови знания и умения. Друга част от публикациите с приносен характер са изследвания в

областта на управлението на образованието като дял на административно право специална част – необходимост от актуализация на разпоредби и изисквания и роля на висшето образование. Открояват се и публикациите в областта на медиацията (в публичноправните ѝ аспекти) в които се изследват приложението ѝ в образованието, при разрешаване на спорове, свързани с потребителски права, както и преpraщане от съдилищата към медиация и въвеждането на задължителна „съдебна медиация“. Публикациите се отличават със задълбоченост на анализа, актуалност на тематиката, извеждането на обосновани изводи, заключения и предложения *de lege ferenda*.

Поради големия брой публикации не е възможно изчерпателно посочване на научните и научно-приложни приноси в публикациите на кандидата. В своята цялост творчеството на Диана Димитрова се отличава с високо качество, актуалност и оригиналност, съдържа множество приноси с научен и научно-приложен характер изцяло в сферата на обявения конкурс - областта на административното право, изследванията на управление на образованието (административно право специална част), дигитализация в дейността на публични институции и др.

Атестат за качеството е и, че представените публикации са в утвърдени реферирани и индексирани издания, вписани в Националния референтен списък на съвременни български издания с научно рецензиране, поддържан от НАЦИД, като една самостоятелна статия и два доклада в съавторство са в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science* и/или *Scopus*.

Висока оценка заслужават и цитиранията на кандидата – при минимално изискване от 50 точки са представени 650 точки от цитирания - 11 са позоваванията в научни издания индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (*Scopus* или *Web of Science*), множество цитирания в монографии и колективни томове, статии и доклади. Творчеството на автора е познато не само в академичната (в частност юридическа) общност в страната, но и в други държави.

Кандидатът е продуктивен научен работник, коректен изследовател с високо ниво на познание в съответната научна област и високо качество на научната продукция на необходимото високо академично ниво, отличаващо се със задълбоченост на научния анализ. Коректно попълнените от кандидата справки показват значително изпълнение на количествените изисквания по всички показатели.

7. Участие в научни проекти и научни форуми

Висока оценка заслужава и участието на кандидата в научноизследователски проекти, свързани с темата на конкурса и регистрираните по тях резултати. Кандидатът е бил член на екипа на проект, финансиран от ФНИ с АД № КП-06-Н45/7 2020 г. на тема "Дигитализация и дигитални компетентности – тенденции и иновативни практики във висшето образование и пазара на труда" с резултат: 2 монографии и 16 статии и доклади, от които 4 индексирани във *Web of Science* или *Scopus*.

Това показва от една страна способността ѝ да работи в екип по интердисциплинарен проект финансиран от ФНИ, по който са постигнати и оценени високо значими резултати. От друга страна предвид, че е привлечен като член на екип, включващ няколко университета, показва, че е познат и ценен като учен в съответната област.

Висока оценка заслужава и дейността ѝ като Ръководител на НП 57/2022 г. „Правоотношения и статут на лицата в съдебната власт в условията на дигитализация“ с резултат: 1 монография, 2 студии (едната индексирана във *Web of Science*), 1 статия и 3 доклада в международни конференции (два индексирани във *Web of Science*). Това

показва, че притежава необходимите ръководни и организационни качества за работа с подобен екип и завършване на проекта със значими научни резултати.

Кандидатът е участвал и като ръководител или член на организационния комитет на всички проекти за организиране на научни форуми както на катедра „Правни науки“, така и на Университетския център по медиация. В голяма част от тях е бил съставител на издаваните сборници и е включен в редакционния съвет на изданието „Медиацията в различните обществени сфери“. Особено внимание заслужава участието му като член на организационния комитет на кръгли маси в областта на административното право: „15 години административно правораздаване в България - проблеми и перспективи“ „Административно право – съвременни тенденции в правораздаването и доктрината“ с резултат издадени сборници. Активно е участвал в различни научни проекти и други дейности, организирани от катедрата съвместно с Община Варна, съдилища, КЗД, Научноизследователския институт при Икономически университет – Варна, КЗЛД, Института за държавата и правото при БАН. Всичко това е показател за способността на кандидата да работи в екип и активното му участие във всички научни форуми и проекти на катедрата, както и в такива извън нея и извън университета.

8. Преподавателска работа

Висока количествена и качествена оценка заслужава и преподавателската работа на кандидата. Води лекции и семинарни занятия по различни дисциплини в ОКС „бакалавър“ и „магистър“ като значителна част от тях са в областта на конкурса – „Административно право и административен процес“, „Организация на съдебната администрация“, „Основи на публичното право“, „Митническо право“, „Обществени поръчки“, „Търгове и конкурси“ и др. Участва като член и в интердисциплинарни екипи (по отношение на преподаваната правна проблематика) в различни дисциплини „Регулация и етика на дигиталните медии и ПР“, „Дигитален ПР стратегии и практики“, „Институционална рамка и управление на образователните организации“, „Правни и етични принципи в рекламата и медийните комуникации“. Участвала е в разработването на множество учебни програми (напр. Административно право и процес, Организация на съдебната администрация, Митническо право, Административно-правно обслужване), включително за дисциплини, водени на английски език (напр. „Основи на правото“, „Интелектуална собственост“, „Право на ЕС“, „Международно морско право“, „Човешки ресурси в морския бизнес“, „Международно търговско право“).

Представените за оценка учебници и учебно-методически помагала и разработки са с висока научна стойност и съобразени с нуждите и учебните програми по съответните дисциплини (което не изключва възможността за ползването им за обучение и в други висши училища или организации), като специално внимание следва да се обърне на тези в областта на конкурса: учебник по „Административно право и процес“, помагало по „Административно право и процес: Задачи, казуси, тестове“, „Организация на съдебната администрация (Задачи, казуси, тестове)“. Едно от другите помагалата е в областта на публичното право „Наказателно право и наказателен процес : Задачи, схеми, казуси, тестове“ и едно е самостоятелно „International Trade Law“.

В последните две години е имала пълна учебна натовареност, като внимание заслужава тази в дисциплината в областта на конкурса „Административно право и процес“ с натовареност през последната година от 40 часа.

Кандидатът е привлечен като лектор и в други университети – ВСУ „Черноризец Храбър“, където последните две години води „Основи на правото“ на АЕ, следва високо

да се оцени и воденето на лекции „Въведение в правото“ на английски език по програма на University of Sheffield към Висше училище по застраховане и финанси София.

Фактът, че кандидатът е канен от колегите си като лектор при правна проблематика в други дисциплини и по дисциплини, водени на английски език, както и в други университети и организации показва, че методите и високото ниво на преподаване на кандидата са познати и ценени не само в ИУ-Варна, но и в други висши училища.

Висока оценка заслужава и работата му с млади научни кадри – дипломанти, докторанти, като е работил с докторанти в рамките на два научни проекта, и е бил ръководител на успешно защитили дипломанти.

Кандидатът е осъществил редица преподавателски мобилности, което също заслужава висока оценка - Университет Дубровник, Хърватска през 2025 г.; Университет Флоренция, Италия през 2024 г.; Национален университет за дистанционно обучение Мадрид, Испания през 2023 г.; Бизнес университет Баку, Азербайджан през 2019 г.; Католически университет Льовен, Брюксел, Белгия през 2017 г.. Участвал е като лектор и в Руско-Българско Онлайн лятно училище 2021 г. „Правото и икономиката в партньорство между руски и български университети“.

9. Плагиатство

Съгласно проверката на представения хабилитационен труд с програма strikeplagiarism не е налично плагиатство. Всички представени за оценка публикации са в утвърдени реферирани и индексирани издания, вписани в Националния референтен списък на съвременни български издания с научно рецензиране, поддържан от НАЦИД или в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science* *и/или Scopus* или чуждестранни издания с научно рецензиране, което предполага проверката им за наличие на плагиатство от съответната редколегия/научен съвет.

10. Въпроси, критични бележки и препоръки към кандидата

Към кандидата могат да бъдат отправени и някои бележки и препоръки: да запази високото научно ниво на изследванията си и да работи по изследвания на законодателството на ЕС и транспонирането му в България, както и публикации, насочени при възможност към индексирани и реферирани световноизвестни бази данни, да продължи с участие и ръководство на научни проекти.

II. Живка Матеева

4. Дани за кандидата:

Завършила е: през 1999 г. ОКС „бакалавър“ „Стопанско управление – Управление на фирмена сигурност“, през 2003 г. ОКС „магистър“ „Право“ и през 2005 г. ОКС „магистър“ „Граничен контрол и фирмена сигурност“. През 2016 г. успешно защитава дисертационен труд на тема „Административноправна защита на личните данни“ и получава ОНС „доктор“ по научна специалност „Административно право и административен процес“, за която е обявен и настоящия конкурс, диплома № НС-000687/02.02.2016 г. (направена справка в регистъра на НАЦИД за академични длъжности и дисертации на 01.03.2026 г.).

Към настоящият момент заема академична длъжност главен асистент в катедра „Правни науки“ при Икономически университет – Варна (от 2016 г.), като преди това е била асистент (2009-2016 г.) и хоноруван асистент (2007-2008 г.) в същата катедра, а също и хоноруван асистент (2004-2007 г.) и инспектор (1999-2007) във ВСУ „Черноризец Храбър“. Гл. ас. д-р Живка Матеева е преподавател с дългогодишен стаж в сферата на

висшето образование и води лекции и упражнения основно в редовна форма на обучение в ОКС „бакалавър“ по различни дисциплини.

Тя участва и в административната дейност като от 2018 г. е длъжностно лице по защита на данните в ИУ-Варна.

Посочила е като област на научните ѝ интереси Административно право и административен процес, Защита на личните данни, Защита на класифицираната информация, Достъп до обществена информация.

Владее английски език на ниво B1 и испански език на ниво A1.

5. Описание на научните трудове

За участие в конкурса за доцент Живка Матеева е представила списък от общо 42 публикации както следва:

- 4 монографии – 1 самостоятелна и 3 в съавторство с общ обем от 327 стр.
- 1 студия - самостоятелна с обем от 14 стр. (вписана в списъка с нейни публикации в НАЦИД като статия)
- 8 статии – 6 самостоятелни и 2 в съавторство с общ обем от 87 стр.
- 24 доклада – 19 самостоятелни и 5 в съавторство с общ обем от 201 стр.
- Посочени 5 учебници и учебни помагала – в съавторство с общ обем от 214 стр., от които следва да се оценят 3, тъй като са посочени 3 издания на учебно помагало „Основи на правото – задачи, казуси, тестове“, от които се оценява само 1 или общия обем е около 143 стр.

Представените научни трудове не повтарят тези, представени за придобиване на ОНС „доктор“ и заемане на предходни академични длъжности.

Представеният от кандидата хабилитационен труд – монографията „Административноправни аспекти на публичните предприятия – нетърговски дружества“ Варна: Наука и икономика, 2024, 194. - (Библ. Проф. Цани Калянджиев; Кн. 96). ISBN(печатно) 978-954-21-1175-7 е комплексно изследване, което разглежда и анализира публичните предприятия – нетърговски дружества по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закона за публичните предприятия, които са създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия и съществуващи в последните 5 – 6 години. Монографията е с общ обем от 194 стр., състои се от увод, 3 глави, заключение, използвана литература и приложения.

В глава първа е разгледана правната същност на публичните предприятия – нетърговски дружества. Изяснено е понятието „публично предприятие“, като акцентът е поставен върху отграничението на публичните предприятия – нетърговски дружества от сходни правни субекти чрез анализ на правната им същност. Глава втора е посветена на въпросите относно функциите, осъществявани от публичните предприятия – нетърговски дружества, както и подробно са разгледани основанията и допустимостта за тяхното възлагане. В трета глава вниманието е насочено към управлението на държавна собственост, като е разгледано и анализирано предоставянето на определени обекти (вещи) на публичното предприятие – нетърговско дружество от страна на държавата като правна връзка с публичноправен характер. Разгледана е също политиката на държавата за участието ѝ в публичните предприятия. Въз основа на анализа в отделните глави са направени изводи, обобщения и обосновани предложения de lege ferenda за усъвършенстване на приложимата нормативна уредба.

Извършен е теоретичен анализ на правната същност на публичните предприятия – нетърговски дружества чрез извеждане на техни административноправни елементи,

функциите им, които могат да бъдат съпроводени с властнически правомощия, функциите на АПК като звено за координация на управлението им и надзора върху тяхната дейност, държавната политика в областта. Авторът е обосновал теоретичната потребност с липсата на подобно изследване и практическия интерес с властническите им правомощия, както и възможността за даване на насоки за подобряване на държавната политика, свързана с публичните предприятия – нетърговски дружества, предвид изследването на причините за тяхното прекратяване.

Монографичният труд е публикуван в специализирано научно издателство – „Наука и икономика“ Библ. Проф. Цани Калянджиев, обсъден е в първично звено (препис-извлечение от протокол № 4/27.10.2023 г.), рецензиран е от 2 хабилитирани лица – проф. д-р Галина Йолова и проф. д-р Румен Калчев и решава научен проблем на високо равнище или отговаря на изискванията както на чл. 112 ал. 2 от ПРАС така и на определението в § 1 т. 10 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ.

В монографията „Защита на личните данни в сферата на висшето образование“ кандидатът е автор на първа глава, параграф 1.2, и 1.3; втора глава, параграф 2.1, 2.2 и 2.3; четвърта глава, параграф 4.2. Разгледани са правната същност на правото на защита на личните данни; категориите лични данни, обработвани от висшите училища и основания за тяхното обработване; правата на субектите на данни в сферата на висшето образование, условия за тяхното упражняване и ограничаване на правата на субектите на данни и препоръката за приемане на Кодекс за поведение в сферата на висшето образование, като са посочени критерии и процедура за одобряването му.

В монографията „Управленски и правни аспекти на иновациите и устойчивостта в условията на криза“ във втора глава (с автор Живка Матева) е представено Министерство на иновациите и растежа като новосъздадена институция в областта на научните изследвания и иновациите, анализирана е новата законодателна рамка в тази сфера.

Седем от статиите на кандидата са самостоятелни: 11.4.; 12.1.; 13.2.; 14.2.; 15.4.; 17.6. и 19.8.

Две от статиите са в съавторство: 16.5. и 18.7.

19 самостоятелни научни доклади: 20.1; 21.2.; 24.5.; 25.6.; 26.7.; 28.9.; 30.11.; 31.12.; 32.13.; 33.14.; 34.15.; 35.16.; 36.17.; 38.19.; 40.21.; 41.22. и 42.23., като *Control in the Sphere of Personal Data Protection Exercised by the Inspectorate to the Supreme Judicial Council* е в издание реферирано и индексирено в световно известни бази данни с научна информация *Web of Science*.

5 научни доклада в съавторство: 22.3.; 23.4.; 37.18.; 39.20. и 43.24.

3 учебника и учебни помагала: в съавторство 1) Административно право и процес.; 2) Основи на правото.; 3) Основи на правото (задачи, казуси, тестове). Посочени са 3 издания на едно и също учебно помагало „Основи на правото – задачи, казуси, тестове“, а съгласно указания от НАЦИД за оценка на съответствие с минималните национални изисквания „когато кандидатът за академична длъжност е автор на I^{во} и II^{во} преработено издание на книга, монография, учебник/учебно пособие, в наукометричните показатели може да се оценява само едно от изданията“.

Учебниците са с предназначение лекционен материал, учебните помагала - задачи, казуси и тестове са с практическа насоченост и могат да се ползват при семинарните занятия. В частите написани от Живка Матева проличава умение за пресъздаване на материята, разбираем стил, последователно и ясно изложение.

Научната продукция е със значителен обем, а качеството ѝ следва да се оцени високо предвид подредената последователно структура, ясна методическа рамка, дълбочината на изследванията, анализ на актуални, сложни и значими за съвременната наука и практика проблеми, изводи, обобщения и предложения за разрешаването им, приносни моменти. Част от публикациите са с интердисциплинарен характер. Висока оценка следва да се даде от езикова и стилистична гледна точка. В своята съвкупност тези научни трудове разкриват задълбочен научен интерес в областта на конкурса – Административно право и административен процес и по-специално в защита на личните данни. Един от докладите е в издание реферирано и индексирани в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science*.

Научната продукция на кандидата е в сферата на обявения конкурс, представените публикации са в утвърдени реферирани и индексирани издания, вписани в Националния референтен списък на съвременни български издания с научно рецензиране, поддържан от НАЦИД, а един от докладите и в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science*.

6. Идентифициране на приносите в научноизследователската работа на кандидата

В представените за участие в конкурса публикации на кандидата могат да бъдат идентифицирани множество научни и научно-приложни приноси, по-важните от които са:

Хабилитационният труд – „Административноправни аспекти на публичните предприятия – нетърговски дружества“ притежава редица достойнства и се отличава с множество научни и научно-приложни приноси. Той представлява комплексно изследване, разглеждащо и анализиращо публичните предприятия – нетърговски дружества по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закона за публичните предприятия, които са създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия и съществуващи в последните 5 – 6 години. В труда е обоснована актуалността на темата с приемането на нов Закон за публичните предприятия през 2019 г., предвиждащ невъзможността да бъдат образувани необходимост от реструктурирането им, съответно тяхното неясно бъдеще, както и с липсата на комплексно изследване от административноправно естество. Сред приносите на труда следва да се посочат:

➤ анализиране на понятието „публично предприятие“ и отграничаването му от останалите публични предприятия чрез анализ на правната им същност и извеждане на определение за публично предприятие – нетърговско дружество;

➤ извеждане и систематизиране на специфичните административноправни елементи от правното им положение и техните особености чрез сравнителноправен анализ на публичните предприятия – нетърговски дружества и публичните организации (от типа на учрежденията);

- систематика и класификация на функциите им;
- анализ на актовете на ръководните им органи;
- систематика, характеристика и белези на надзора;
- обосновани предложения *de lege ferenda*;
- широка емпирична основа на анализа - обзор на съдебна практика на общо 63 акта.

Нормативният и доктринален анализ са не само с теоретично, но и с практическо значение обосновани в труда от възможността за даване на насоки за подобряване на държавната политика, свързана с публичните предприятия – нетърговски дружества, предвид изследването на причините за тяхното прекратяване, както и разгледаните им

властническите правомощия. Анализите, систематиката и изводите съответстват на тезата на монографичния труд е, че публичните предприятия – нетърговски дружества са форма за осъществяване на икономическа, стопанска дейност от страна на държавата.

По отношение на реабилитационния труд могат да бъдат направени някои бележки: Изследването има интердисциплинарен характер и възлагането на властнически правомощия на малка част от тези предприятия не променя тяхната същност на субект на гражданското право, осъществяващ стопанска дейност (както е посочено от самия автор на стр. 88) и именно това е причината те да са изследвани основно от позициите на частното право. Считам, че не е необходимо толкова обстойно да се разглеждат безспорни становища в правната доктрина (напр. по отношение на функциите на стр. 73-77). По отношение на оформлението по мое мнение обширните таблици в първа глава (стр. 40-52) следва по-скоро да бъдат изведени като приложения.

В главите от колективни монографии са анализирани актуални проблеми на защитата на личните данни: правната същност на правото на защита на личните данни; категориите лични данни, обработвани от висшите училища и основания за тяхното обработване; правата на субектите на данни в сферата на висшето образование, условия за тяхното упражняване и ограничаване на правата на субектите на данни и препоръката за приемане на Кодекс за поведение в сферата на висшето образование, като са посочени критерии и процедура за одобряването му; правен статут на министъра на иновациите и растежа и неговите правомощия, както и разработване и приемане на нова законодателна рамка относно научни изследвания и иновации.

Приносен характер имат и значителна част от останалите публикации на кандидата.

В статиите, посочени с номера 11.4., 13.2., 15.4. и 18.7. от списъка с публикации се разглеждат различни аспекти на защитата на личните данни и служителите администратори на лични данни. Изследвани са проблемите на защитата на субектите на данни пред националния надзорен орган; принципите за защита на личните данни и субектите на данни; спецификата на администратора на лични данни, като тези изследвания са както с теоретична, така и с с практическа значимост.

В статиите с номера 12.1., 14.3., 16.5., 17.6. и 19.8. са разгледани различни аспекти от дейността на органи и публични предприятия: правната природа на юридическите актове на КЗЛД; нова правна рамка за публичните предприятия в Закон за публичните предприятия и Правилника за прилагането му; административноправните способности за защита на потребителите - административен контрол и административнонаказателна отговорност; надзорната дейност на КЗЛД; роля на държавните предприятия в националната икономика. Изследвани и анализирани са дейността на специализирани административни органи, систематизирани и класифицирани правомощията им, анализиран е упражняваният контрол, анализирани са някои практически проблеми, като на база на това са формулирани изводи, заключения и предложения *de lege ferenda*. Разгледаните теми са актуални и разработките съдържат научни и научно-приложни приноси.

Докладите са в областта на публичното право в частност административното право. Много голяма част от тях и са посветени на проблематика, анализираща различни аспекти на защитата на лични данни, както и националния орган по защита на личните данни КЗЛД. Някои са посветени на държавни агенции, органи и предприятия (напр. орган за провеждане на политиката в областта на електронното управление, информационното общество и информационните технологии, и мрежовата и информационна сигурност, държавна агенция за научни изследвания и иновации, Център

за предоставяне на услуги), на достъпа до обществена информация, на класифицирана информация, обществени поръчки, акредитация и др.

И при този кандидат поради големия брой публикации не е възможно изчерпателно посочване на научните и научно-приложни приноси в неговите публикации. В своята цялост творчеството на Живка Матева се отличава с високо качество, актуалност и оригиналност, съдържа множество приноси с научен и научно-приложен характер в сферата на обявения конкурс - областта на административното право, защита на лични данни, защита на класифицирана информация, достъп до обществена информация и др.

Представените публикации са в утвърдени реферирани и индексирани издания, вписани в Националния референтен списък на съвременни български издания с научно рецензиране, поддържан от НАЦИД, като един самостоятелен доклад е в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science*.

Висока оценка заслужават и цитиранията на кандидата – при минимално изискване от 50 точки са представени 465 точки от цитирания - 3 са позоваванията в научни издания индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus или Web of Science), множество цитирания в монографии и колективни томове, статии и доклади. Творчеството на автора е познато в академичната (в частност юридическа) общност в страната и в други държави.

Кандидатът е продуктивен научен работник, коректен изследовател с високо ниво на познание в съответната научна област и високо качество на научната продукция на необходимото високо академично ниво, отличаващо се със задълбоченост на научния анализ. Попълнените от кандидата справки показват значително преизпълнение на количествените изисквания по повечето показатели.

7. Участие в научни проекти и научни форуми

Висока оценка заслужава и участието на кандидата в научноизследователски проекти, свързани с темата на конкурса. Кандидатът е бил ръководител на екипа на НПИ № 49/2021 г. към ИУ-Варна на тема „Защита на личните данни в сферата на висшето образование“ и член на екипа на НПИ № 50/2021 г. към ИУ-Варна на тема „Управленски и правни аспекти на иновациите и устойчивост в условията на криза“. Това показва умения да работи в екип, а също и да ръководи такъв.

Кандидатът е бил ръководител на проект - научни прояви - НПК към Икономически университет № 200/2017 на тема „Ролята на правото в съвременната икономика“ и е участвал в организационния комитет на 1-ва, 2-ра, 3-та, 4-та, 5-та, 6-та, 7-ма и 8-ма Национална конференция „Правото и бизнесът в съвременното общество“, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 г.

8. Преподавателска работа

Висока количествена и качествена оценка заслужава и преподавателската работа на кандидата. Води лекции и семинарни занятия по различни дисциплини основно в ОКС „бакалавър“ като част от тях са в областта на конкурса – „Административно право и административен процес“, „Достъп и защита на информацията“, „Административноправна защита на личните данни“, „Местна власт и самоуправление“, „Сигурност и защита на информацията“.

Участвала е в разработването на множество учебни програми като например Административно право и процес, Достъп и защита на информацията, Административноправна защита на личните данни и др..

Представените за оценка учебници и учебно-методически помагала и разработки са с висока научна стойност и съобразени с нуждите и учебните програми по съответните

дисциплини, като едно от тях е в областта на конкурса: учебник по „Административно право и процес“.

Съгласно справката за последните две учебни години през учебната 2023/2024 г. е водила само дисциплини в областта на частното право - Гражданско право и процес и Семейно и наследствено право, като и през учебната 2024/2025 г. част от натовареността ѝ е в тази област.

Висока оценка заслужава и работата ѝ по научно ръководство на студенти при участие в конкурси за студентска научна дейност и на дипломанти в ОКС „бакалавър“.

Кандидатът е осъществил само мобилност с цел обучение – в Католически университет Льовен, Брюксел, Белгия през 2016 и 2017 г..

9. Плагиатство

Съгласно проверката на представения хабилитационен труд с програма strikeplagiarism не е налично плагиатство. Всички представени за оценка публикации са в утвърдени реферирани и индексирани издания, вписани в Националния референтен списък на съвременни български издания с научно рецензиране, поддържан от НАЦИД или в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science* или чуждестранни издания с научно рецензиране, което предполага проверката им за наличие на плагиатство от съответната редколегия/научен съвет.

10. Въпроси, критични бележки и препоръки към кандидата

Към кандидата могат да бъдат отправени и някои бележки и препоръки: следва да подхожда с по-голямо старание в подготовката и представянето на документите в конкурса, тъй като приложените снимки на публикации (напр. 9.2, 10.3 и 16.5) значително затрудняват работата по запознаването с тях и тяхната оценка. Некоректно са представени и учебните помагала, като за оценка са представени две преработени издания на едно и също помагало.

Препоръката ми е да работи по публикации насочени и към юридически издания, което ще е полезно за по-добро познаване на автора от българската правна общност.

11. Заключение

В заключение и двамата кандидати отговарят на изискванията съгласно чл. 26 и 24 от ЗРАСРБ, както и чл. 101 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ-Варна: заемат академична длъжност главен асистент от повече от две години; представили са публикуван монографичен труд в специализирано научно издателство, който не повтаря този за придобиване на образователна и научна степен „доктор“; отговарят на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ съгласно чл. 26 ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ, както и на изискванията за заемане на академична длъжност „доцент“ в ИУ - Варна на основание чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ; нямат доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.

Въпреки, че и двамата кандидата удовлетворяват минималните изисквания при съпоставянето им е видно, че при минималните национални изисквания за АД „доцент“ Диана Димитрова има около 100 точки повече по показатели група Г и около 200 точки повече по показатели група Д от Живка Матеева, а при допълнителните количествени изисквания на ИУ-Варна значително надвишава минималните както за научни доклади, така и за статии и студии, докато при Живка Матеева са надвишени минималните само за научни доклади. Количествената съпоставка също е в полза на Диана Димитрова – представила е за оценяване 53 публикации с общ обем от 1422 страници, а Живка Матеева 42 публикации с общ обем от 772 стр..

Както е посочено по-горе публикациите и на двамата кандидати съдържат редица научни и научно-приложни приноси и се отличават с високо качество, актуалност и оригиналност. Видно от точките, които се зачитат за вид публикация тези в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science* и/или *Scopus* се зачитат с 30 точки. Ако се приеме, че това е един от атестатите за качество, следва да се отбележи качествено предимство на Диана Димитрова, която е представила 4 публикации в *Web of Science* и/или *Scopus* (общо 65 точки от публикации в *Web of Science* и/или *Scopus*), докато Живка Матеева има само една в *Web of Science* (общо 30 точки от публикация в *Web of Science*). Студиите се зачитат за 15 точки – и тук следва да се отбележи качествено предимство за Диана Димитрова, която е представила 4 студии, а Живка Матеева само една (вписана в списъка с нейни публикации в НАЦИД като статия). Отчитам като качествено предимство на Диана Димитрова и публикациите в специализирани юридически издания – сп. Норма и De Jure, докато публикациите на Живка Матеева са в икономически издания. Въз основа на изложеното считам, че предимство както в количествено, така и в качествено отношение следва да се даде на кандидата Диана Димитрова.

Съгласно чл. 27, ал. 4 от ЗРАСБ при равни условия по чл. 26, ал. 1 ЗСАСРБ научното жури взема предвид и общата оценка, получена от оценяването на допълнителни показатели, които са приложими за съответната област. Част от тях са свързани с учебната дейност, а други с научноизследователската дейност. Съответно в чл. 112 ал. 5 от ПРАС ИУ-Варна са въведени и някои допълнителни показатели.

Учебна дейност

- Чл. 112 ал. ал. 5 т. 1 а от ПРАС ИУ-Варна аудиторни занятия - разработване на лекционни курсове; нововъведения в методите на преподаване; осигуряване на учебни практики извън ИУ - Варна и др.: По този показател давам предимство на кандидата Диана Димитрова, която е разработила и води лекционни курсове и семинарни занятия в ОКС „бакалавър“ и „магистър“, ръководител на практическото обучение на студентите от специалност „Съдебна администрация“, води съвместно дисциплини с преподаватели от други катедри, което показва, че методите и високото ниво на преподаване на кандидата са познати и ценени в университета. Живка Матеева е разработила и води лекционни курсове основно в ОКС „бакалавър“;

- Чл. 112 ал. ал. 5 т. 1 б от ПРАС ИУ-Варна публикувани учебни материали - самостоятелно участие или съавторство в учебници и учебни помагала: тук отново предимството е на кандидата Диана Димитрова, която е представила 1 учебник в съавторство и две учебни помагала в областта на конкурса, докато кандидата Живка Матеева е представила само 1 учебник в областта на конкурса;

- Чл. 112 ал. ал. 5 т. 1 в от ПРАС ИУ-Варна работа със студенти и докторанти, включително съвместна работа със студенти и докторанти в научноизследователски проекти, ръководени дипломанти и др. И двамата кандидата са отбелязали работа със студенти и ръководство на дипломанти, но предимството е за Диана Димитрова, която е посочила и работа с докторанти и в рамките на научен проект НП 57/2022 г. и АД № КП-06-Н45/7 2020 г, както и менторство и подготовка на студенти за участие в национално състезание по медиация за студенти;

- Чл. 112 ал. ал. 5 т. 1 г от ПРАС ИУ-Варна осъществена преподавателска мобилност и дейност в чуждестранни университети – отново предимството е за кандидата Диана Димитрова, която е провела редица преподавателски мобилности:

Университет Дубровник, Хърватска през 2025 г.; Университет Флоренция, Италия през 2024 г.; Национален университет за дистанционно обучение Мадрид, Испания през 2023 г.; Бизнес университет Баку, Азербайджан през 2019 г.; Католически университет Льовен, Брюксел, Белгия през 2017 г.. Участвала е като лектор и в Руско-Българско Онлайн лятно училище 2021 г. „Правото и икономиката в партньорство между руски и български университети“, а също и е лектор във ВСУ „Черноризец Храбър“ по „Основи на правото“ на АЕ и е била лектор по „Въведение в правото“ на английски език по програма на University of Sheffield към Висше училище по застраховане и финанси София. Тази дейност в чуждестранни университети е показателна за владеење на съвременни педагогически методи, както чужди езици, което считам също за нейно предимство. Живка Матеева е представила сертификати от проведена мобилност с цел обучение в Католически университет Льовен, Брюксел, Белгия през 2016 и 2017 г.

Научноизследователска дейност:

- Чл. 112 ал. ал. 5 т. 2 а от ПРАС ИУ-Варна участие в научноизследователски проекти; участия с доклади на международни и национални научни форуми; членство в авторитетни национални и международни научни организации и др. Считаю, че и по този показател предимство има Диана Димитрова, тъй като единият проект, в който е участвала е на ФНИ, а не само вътрешен за ИУ-Варна, както и е посочила постигнати значими резултати от проектите, в които е участвала и ръководила – публикувани монографии, студии, статии, част от които в световно известни бази данни с научна информация - *Web of Science* и/или *Scopus*. Участвала е с доклади в международни и национални научни форуми (включително такива с юридическа насоченост), освен член на Съюза на учените – Варна е и член на международен съюз в областта на административното право - *Society of Juridical and Administrative Sciences*. Кандидатът Живка Матеева е посочила участие само в проекти на ИУ-Варна, не е посочила резултати от проекти, член е само в Съюза на учените – Варна;

- Чл. 112 ал. ал. 5 т. 2 б от ПРАС ИУ-Варна научни и научно приложни разработки – по този показател известно предимство има кандидатът Диана Димитрова (както е посочено по-горе), но и двамата са представили публикации с научни и научно-приложни приноси, които заслужават висока оценка и не следва да се омаловажават;

- Чл. 112 ал. ал. 5 т. 2 в от ПРАС ИУ-Варна други публикации (печатни и електронни), включително публикации в международни издания – само кандидатът Диана Димитрова е посочила такъв вид публикация;

- Чл. 112 ал. ал. 5 т. 2 г от ПРАС ИУ-Варна участие в организационни и програмни комитети на научни конференции: и по този показател считам, че кандидатът Диана Димитрова има предимство, тъй като е участвала в организационни комитети или ръководила организираните както от катедрата, така и от Университетския център по медиация научни конференции, внимание заслужава и участието в организационни комитети на конференции с административноправна насоченост. Тя е и член на редакционния съвет на изданието „Медиацията в различните обществени сфери“, посочила е участие и в различни научни проекти и други дейности, организирани от катедрата съвместно с Община Варна, съдилища, КЗД, Научноизследователския институт при Икономически университет – Варна, КЗЛД, Института за държавата и правото при БАН. Кандидатът Живка Матеева е посочила участие в организационни комитети и ръководство на организираните от катедрата научни конференции;

• Чл. 112 ал. ал. 5 т. 2 д от ПРАС ИУ-Варна консултантска и експертна дейност. И тук предимството е на Диана Димитрова, която като адвокат и юрисконсулт е осъществявала и консултантска и експертна дейност, посочила е и проведени като лектор обучения в практиката – в Областна администрация – Варна и Екохран Енерджи ООД. Такава дейност е осъществявала и като член на множество работни групи, сформирани със заповед на ректора за актуализиране на вътрешните актове и други задачи, участвала е в комисии за възлагане на обществени поръчки в ИУ-Варна, сертифициран медиатор, координатор и член на Съвета по Медиация. Кандидатът Живка Матеева е посочила дейност като длъжностно лице по защита на данните в ИУ-Варна.

Оценката на допълнителните показатели също показва ясно и значително предимство на кандидата Диана Димитрова.

С оглед на гореизложеното, считам, че кандидатът Диана Димитрова отговаря на изискванията на Закон за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му и Правилника за развитие на академичния състав в ИУ-Варна, като има съществено преимущество пред другия кандидат Живка Матеева не само в количествено и качествено отношение, но и по всички останали показатели. Въз основа на цялостната оценка считам, че **гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова** притежава всички необходими качества, научно-изследователски и преподавателски опит, за заемането на академична длъжност „доцент“ и предлагам на научното жури да приеме решение да предложви на Факултетния съвет на Финансово – счетоводен факултет на ИУ-Варна **гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова** да бъде избрана на академична длъжност „доцент“ в професионално направление 3.6 „Право“, научна специалност „Административно право и административен процес“.

16.03.2026 г.

.....

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

Доц. д-р Емил Радев

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д.н. Живко Иванов Драганов, Катедра „Международно право и право на ЕС“ към ЮФ на УНСС

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Административно право и административен процес“, обявен от ИУ-Варна, обнародван в ДВ, бр. 104/05.12.2025 г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на Катедра „Правни науки“ на ИУ – Варна. Участвам в състава на научното жури съгласно Заповед № РД-06-21/26.01.2026 на Ректора на ИУ - Варна.

В конкурса са допуснати до участие двама кандидати, както следва (по азбучен ред): гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова и гл. ас. д-р Живка Стоянова Матеева.

2. Относно кандидата гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова**2.1. Информация за кандидата**

Гл. ас. Диана Димитрова има магистърска степен по право от Рурския университет – Бохум, Германия от 1999 год. През 2017 тя придобива ОНС „доктор по право“ по научната специалност „Административно право и административен процес“ от ВСУ „Черноризец Храбър“. Работила е като юрископсулт и като правен консултант в две банки, а от 2008 до 2019 год. е упражнявала адвокатска професия. Академичната кариера на кандидата започва през 2010, когато е привлечена като хоноруван асистент в катедра „Правни науки“ на ИУ – Варна. През 2013 тя е назначена за редовен асистент, а от 2017 до този момент заема академичната длъжност „главен асистент“ в същата катедра. В периода 2019 – 2021 е работила и като юрископсулт в ИУ – Варна. Наред с преподавателската и изследователската си дейност, гл. ас. Диана Димитрова участва в работата на различни органи и звена на ИУ – Варна. Тя е заместник-

ръководител на катедра „Правни науки“ (от 2024 до сега), била е член на Етичната комисия (2019-2024), член е на Комисията по признаване на висше образование, придобито в чужбина (от 2019 до сега) и на Съвета по медиация (от 2020 до сега). Гл. ас. д-р Диана Димитрова е член и на редакционния съвет на сборника „Медиацията в различните обществени сфери“. Владее немски, английски и руски език.

2.2. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът в обявения конкурс гл. ас. д-р Диана Димитрова изпълнява минималните национални изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право. От представената от гл. ас. д-р Диана Димитрова Справка-декларация се установява следното изпълнение на показателите. По буква „А“ – дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ – „Правен режим на договора за обществена поръчка“ - 50 т. По буква „В“ – хабилитационен труд „Националната агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за обезпечаване качеството на висшето образование“ – 100 т. По буква „Г“ – общо 489.9 т. от минимално необходими 100 за ПН Право. По буква „Д“ – цитирания – 650 т.

От представената от кандидата Справка – декларация за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ и ИУ – Варна се установява следното изпълнение: по показател 1. Научни доклади – 208.8 т.; по показател 2. Научни статии и студии – 146.6 точки. Сборът от точки на кандидата гл. ас. Диана Димитрова значително надвишава установените минимални изисквания.

2.3. Учебно-преподавателска дейност

Кандидатът гл. ас. д-р Диана Димитрова притежава необходимия преподавателски опит в областта на конкурса. От представената Справка за учебната натовареност се установява, че за учебните 2023/2024 и 2024/2025 тя има общо 502 часа аудиторна натовареност (лекции и семинарни занятия) в ОКС „бакалавър“ и 74 часа в ОКС „магистър“. Гл. ас. Диана Димитрова е водила лекции и упражнения по дисциплините „Административно право и процес“, „Медиация и извънсъдебни спорове“, „Наказателно право и процес“, „Основи на правото“, „Обществени поръчки“ и др.

2.4. Обща характеристика и приноси на представените научни трудове

За участието си в конкурса гл. ас. д-р Диана Димитрова е представила хабилитационен труд, три монографии в съавторство, две самостоятелни студии и една в съавторство, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране, една студия в съавторство, публикувана в издание, индексирано в Scopus, общо три статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, от които една самостоятелна и две в съавторство и общо тридесет и три статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, от които над 20 самостоятелни. Над 10 от публикациите са на английски език.

По-голямата част от научното творчество на кандидата е посветено на актуални проблеми на административното право и административния процес от областта на обществените поръчки и висшето образование, останалата част от изследванията са насочени към въпроси на трудовото право, на медиацията като извънсъдебен способ за решаване на правни спорове и др. Предмет на анализ в част от изследванията е и правото на Европейския съюз.

а. Обща характеристика и приноси на хабилитационния труд на кандидата

Хабилитационният труд на кандидата „Националната агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за обезпечаване на качеството на висшето образование“ представлява изследване на статута, функциите, правомощията и дейността на НАОА като специализиран държавен орган за оценяване, акредитация и контрол на висшите училища. Трудът е в обем от 232 страници и включва Увод, три глави, Заключение и приложения. Използваната литература съдържа 113 заглавия на български, руски и английски език. Глава първа е посветена на анализа на НАОА като специализиран държавен орган, неговата структура и взаимодействието му с органите на централната изпълнителна власт при упражняване на неговите правомощия. Направено е и сравнително проучване на уредбата на дейностите по оценяване, акредитация и контрол на висшите училища в Швейцария, Германия и САЩ. Във втората глава са анализирани правомощията на НАОА, акредитационните процедури и контрола, който НАОА осъществява по отношение на висшите училища. В последната

глава авторът разглежда актовете на органите на НАОА и съдебния контрол върху тях. Използваната методология включва историческия, сравнителноправния, диалектическия и критико-аналитичния методи.

Изследването има както теоретично, така и практико-приложно значение. Структурата позволява да се постигне комплексен и задълбочен анализ, да се разкрият недостатъците на действащата уредба и да се направят предложения за тяхното преодоляване. Сред по-значимите теоретични приноси на труда могат да се посочат подробният и цялостен анализ на НАОА като специализиран държавен орган за оценяване, акредитация и контрол; класификацията и систематизацията на функциите и правомощията на НАОА; класификацията на органите и др. Приносен характер има анализът на различните видове акредитационни процедури и на видовете контрол. Като самостоятелен принос следва да се посочи анализът на правната същност на актовете на органите за управление на НАОА, както и съпоставката и разграничаването им от вътрешнослужебните и от административните актове.

В резултат от изследването гл. ас. Диана Димитрова обосновава тезата за необходимостта от промяна на критериите за оценяване на висшите училища, чрез която промяна да се преодолее субективният елемент при тяхното оценяване и в процедурите по акредитация. Подкрепа следва да получат и предложенията за прецизирането на някои от функциите на председателя на Акредитационния съвет. Акредитационните и контролните процедури не трябва да създават допълнителна административна тежест за висшите училища и предложенията в насока на тяхното подобряване имат важно приложно значение.

Като принос на дисертацията може да се посочи още подробният анализ на съдебната практика, а също и сравнителноправното изследване на акредитационните и контролните процедури в Швейцария, Германия и САЩ. Не на последно място, принос на труда с приложно значение е, че направеният анализ ще подпомогне висшите училища при участието им в процедурите на НАОА, както и при оспорването на актовете на Агенцията.

б. Обща характеристика и приноси на другите публикации на кандидата

Освен хабилитационен труд кандидатът гл. ас. Диана Димитрова е представила значителен брой други публикации, в това число монографии в съавторство,

самостоятелни и в съавторство студии, статии и доклади. Част от тях са в списания, индексирани в Scopus и Web of Science. Поради големия им обем, тук ще се спрат само някои от тях, без това да омаловажава качествата и приносите на останалите публикации. Приносен характер за развитие на изследванията в областта на административното право и за практиката имат статиите, посветени на уредбата на отделни проблеми на обществените поръчки: „Специфика в правния режим на обществените поръчки, провеждани от висшите училища в България“, 2018, „Контрол за спазване на реда при провеждане на обществени поръчки в Р България“, 2017; и докладите „Административнонаказателна отговорност на възложителя при нарушаване на реда за провеждане на обществени поръчки“, 2017, и „Нормативни мерки срещу формите на дискриминация при провеждане на обществени поръчки“, 2018.

Като принос на научното творчество на кандидата може да се отбележи прилагането на интердисциплинарен подход в научните изследвания и засягането на проблеми от областта на управлението на човешките ресурси и дигитализацията в съдебната система в студията „Управление на човешките ресурси в съдебната администрация в условията на дигитализация - управленски и правни аспекти“, 2023; и на дигитализацията във висшето образование в студията „Правна уредба и тенденции на дигиталните образователни услуги във висшите училища“, 2024.

Приносен характер имат и множеството публикации в областта на медиацията, сред които „Въвеждане на задължителна съдебна медиация в България и добри европейски практики“, 2023, „Приложимост на медиацията при разрешаване на спорове, свързани с права на потребители“, 2024, „Препращане към медиация от съдилищата – тенденции и перспективи“, 2022 и др. Не на последно място, положителна оценка трябва да получи научното творчество на кандидата, което е насочено към изследване на ролята на изкуствения интелект в правоприлагането в „Possibilities for the Use of Artificial Intelligence in the Activities of the Judiciary“, 2024 и във връзка с регулирането на отношенията на трудовия пазар в: „Artificial Intellect: Regulatory Framework and Challenges Facing the Labour Market“, 2019.

2.5. Бележки и препоръки

В хабилитационния труд, а и в цялото представено научно творчество на кандидата се наблюдават някои повторения в предмета на научните изследвания. Така например, независимо че в §1.1. на Глава първа от хабилитационния труд авторът проследява цялостно развитието на нормативната уредба на НАОА, в §2.1. на Глава втора отново се връща на развитието на нормативната уредба, макар и само относно правомощията на НАОА и органите на управление. Препоръчително е да се спазва системният подход и когато се изследва определен въпрос, той да бъде изчерпан на съответното място. В същото време, освен в хабилитационния труд, развитието на правната уредба на правомощията на НАОА е предмет на анализ и в студията „Структура и правомощия на Националната агенция за оценяване и акредитация - ретроспективен анализ и съвременна правна уредба“, 2022.

3. Относно кандидата гл. ас. д-р Живка Стоянова Матеева

3.1. Информация за кандидата

Гл. ас. д-р Живка Матеева е завършила специалност „Право“ в ЮФ на ВСУ „Черноризец Храбър“ през 2003 год. Тя приглеждава бакалавърска степен по „Стопанско управление“ от 1999 год. и магистърска степен по „Граничен контрол и фирмена сигурност“ от 2005 год. от същия университет. През 2016 тя придобива ОНС „доктор по право“ (Административно право и административен процес) от ИДП при БАН. Академичното развитие на гл. ас. д-р Живка Матеева започва през 2004, като хоноруван асистент по административно право и административен процес във ВСУ „Черноризец Храбър“. През 2009 год. тя е назначена на академичната длъжност асистент в ИУ – Варна, а от 2016 год. заема длъжността „главен асистент“ в същия университет. От 2018 гл. ас. Матеева е и длъжностно лице по заплата на данните в ИУ – Варна. Член е на Съюза на учените – Варна. Владее английски и испански език.

3.2. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът в обявения конкурс гл. ас. д-р Живка Матеева изпълнява минималните национални изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право. От представената гл. ас. д-р Живка Матеева Справка-декларация, се установява следното изпълнение на показателите. По буква „А“ – дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ –

„Административноправна защита на личните данни“ - 50 т. По буква „В“ – хабилитационен труд „Административноправни аспекти на публичните предприятия – негърговски дружества“ – 100 т. По буква „Г“ – общо 396,67 т. от минимално необходими 100 за ПН Право. По буква „Д“-цитирания – 465 т.

От представената от кандидата Справка – декларация за изпълнение на количествените изисквания за заемана на академичната длъжност „доцент“ в ИУ – Варна се установява следното изпълнение: по показател 1. Научни доклади – 215 т.; по показател 2. Научни статии и студии – 85 точки. Сборът от точки на кандидата гл. ас. Живка Матеева надвишава установените национални минимални изисквания и количествените изисквания на ИУ - Варна.

3.3. Учебно-преподавателска дейност

Кандидатът гл. ас. д-р Живка Матеева притежава необходимия преподавателски опит в областта на обявения конкурс. От представената Справка за учебната натовареност се установява, че за учебните 2023/2024 и 2024/2025 тя има общо 514 часа аудиторна натовареност, от които 228 часа лекции и 286 часа упражнения в ОКС „бакалавър“. Гл. ас. Живка Матеева е водила лекции и семинарни занятия по дисциплините „Административно право и процес“, „Административноправна защита на личните данни“, „Достъп до защита на информацията“, „Основи на правото“, „Гражданско право и процес“ и „Гражданско състояние на лицата“ и „Семейно и наследствено право“.

3.4. Обща характеристика и приноси на представените научни трудове

За участието си в конкурса за доцент, кандидатът гл. ас. д-р Живка Матеева е представила хабилитационен труд, три монографии в съавторство, една студия, осем статии, от които 6 самостоятелни и две в съавторство, 24 доклада от научни конференции, от които 19 самостоятелни и 5 в съавторство, 2 учебника и 3 учебни пособия в съавторство. Част от статиите и докладите са на английски език, като някои от публикациите са в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science), а останалите са публикувани в специализирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни токове.

Научното творчество на гл. ас. Живка Матеева е най-вече в областта на административното право и административния процес. Значителна част от

изследванията са посветени на различни аспекти на защитата на личните данни. Друга група публикации се отнасят до уредбата на дейността на публичните предприятия, които не са търговски дружества. В обхвата на научните дирения на кандидата попадат още въпросите на обществените поръчки, съдебния контрол върху административните актове, търговската и банковата несъстоятелност, защитата на потребителите и др. Гл. ас. Матеева е съавтор на учебници по Административно право и процес и по Основи на правото, както и на 3 учебни пособия по Основи на правото.

а. Обща характеристика и приноси на хабилитационния труд на кандидата

Хабилитационният труд на кандидата „Административноправни аспекти на публичните предприятия – нетърговски дружества“ представлява монографично изследване на правната уредба на публичните предприятия, които са създадени по силата на специален закон. Трудът е в обем от 194 страници и се състои от Увод, три глави, Заключение и приложения. Използваната литература включва 132 заглавия, от които 117 са на български, а останалите са на английски език. В Увода авторът обосновава актуалността на изследването и определя изследователската си теза, целите, задачите, обекта и предмета на изследването. В Глава първа кандидатът в конкурса анализира съдържанието и прави опит за изясняване на понятието „публично предприятие“. За тази цел е извършено разграничение между публичните предприятия – търговски дружества, от една страна, и учрежденията от друга страна. Втората глава съдържа анализ на функциите на публичните предприятия, създадени със специален закон, на характера на актовете на техните органи и на правните основания за възлагане на публични функции на публични предприятия, които не са търговски дружества, както и на съчетаването на стопанска дейност с дейност по осъществяване на публични функции. В Глава трета авторът разглежда уредбата на управление на държавната собственост във връзка с дейността на публичните предприятия, които не са търговски дружества. Анализирани са държавната политика в областта на публичните предприятия, функциите на Агенцията за публичните предприятия и контрол и правните механизми за осъществяване на надзор върху дейността на публичните предприятия, създадени със специален закон.

Хабилитационния труд представлява оригинално изследване на въпроси, които имат както научно, така и приложно значение и има приносен характер. Това е първото монографично изследване на публичните предприятия, които не са търговски дружества в българската правна литература. Сред приносите на труда следва да се посочи опитът за прецизиране на понятието „публично предприятие“ и предложението за въвеждането на нормативно определение, което да отразява точно неговите белези и правната му същност.

Приносен характер има съпоставката и разграничението между публичните предприятия, които се създават във формата на търговски дружества и публичните предприятия, създавани по специален закон и сравнителният анализ между последните и учрежденията, както и извеждането на основните специфики във връзка с техните функции, финансирането им и др.

Положителна оценка следва да получи систематизирането и класифицирането на функциите на публичните предприятия, които не са търговски дружества при прилагането на различни критерии.

Значим принос, който има както научно, така и приложно значение е изследването на основанията за възлагане на публични функции и факторите, които имат определящо значение за допустимостта на осъществяването на публични функции от публични предприятия, които не са търговски дружества. Сред приносите с приложно значение могат да се открият още анализът на дейностите по координация и контрол на публичните предприятия и на надзора върху дейността им и върху техните актове.

Не на последно място, принос представляват предложенията за усъвършенстване на законодателството, особено с оглед на преценката относно реструктурирането или запазването на дейността на публичните предприятия.

б. Обща характеристика и приноси на другите публикации на кандидата

Научното творчество на кандидата обхваща широк кръг въпроси от областта на административното право и административния процес и съдържа множество приноси за развитието на правната наука и практиката. Освен оригиналния принос по отношение на анализа на уредбата на публичните предприятия, създадени със специален закон, гл. ас. Живка Матеева е изследвала актуални въпроси относно

устройството и дейността на държавни органи със специална компетентност, които не са били предмет на подробен анализ до този момент.

Приносен характер имат и публикациите на кандидата, в които се систематизират и класифицират правомощията на специализирани органи, сред които: „Новият орган за провеждане на политиката в областта на електронното управление, информационното общество и информационните технологии, и мрежовата и информационна сигурност“, 2023, „Същност на контрола по защита на класифицираната информация, осъществяван от Държавната комисия по сигурността на информацията“, 2020, „Legal Nature and Role of the New State Agency for Research and Innovation in the Republic of Bulgaria“, 2021 и др.

Сред приносите с приложно значение могат да се посочат изследванията на кандидата, посветени на съдебния контрол на административните актове в статиите: „Съдебен контрол върху решенията и отказите за предоставяне на достъп до обществена информация“, 2022, „Обжалване действията на администратор или обработващ лични данни по съдебен ред“, 2020, и „Съдебен контрол на решенията на надзорния орган по защита на личните данни“, 2019.

Приносен характер имат и критичния анализ на практиката и направените от кандидата предложения за усъвършенстване на нормативната уредба, както и изследването на проблемите във връзка с правоприлагането в различни области на административната дейност в публикациите „Уведомяване за нарушения на сигурността на личните данни“, 2021, „Conditions for Lawful Personal Data Processing by Data Controllers as per the General Data Protection Regulation“, 2019 и др.

3.5. Бележки и препоръки

Считам, използването на понятие „нетърговски дружества“ за неточно и създаващо предпоставки за терминологично и понятийно объркване и смесване с други правни понятия, които имат различно съдържание. Законът за публичните предприятия говори за държавни предприятия, създадени със специални закони, а Търговският закон за държавни предприятия, които не са търговски дружества. Разбираемо е намерението на кандидата да използва за краткост понятието „нетърговско дружество“, но това създава предпоставки за объркване и неправилно възприемане на характера на посочените предприятия като вид дружества.

Действително, „нетърговско“ указва ясно, че въпросните предприятия не са търговски дружества, но понятието „дружество“ не съответства на правната форма на посочените предприятия. Дружествената форма на юридически лица е предвидена само в търговския закон, съответно неправилно е да се използва за юридически лица на публичното право, които не са дружества.

4. Заключение

На основата на цялостната ми оценка на научното творчество и учебно – преподавателската дейност на кандидатите в конкурса, считам, че кандидатурите на гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова и на гл. ас. д-р Живка Стоянова Матеева отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на допълнителните изисквания на ИУ – Варна, за заемането на академичната длъжност „доцент“ по „Административно право и административен процес“ и трябва да бъдат допуснати до избор от Научния съвет на Финансово-счетоводния факултет на ИУ – Варна.

Преподавателският опит на кандидатите е приблизително еднакъв и никой от тях не ползва предимство на тази основа. Съгласно изискванията на чл.27, ал.3 от ЗРАСРБ, кандидатите се оценяват в съответствие с резултатите от представените от тях справки за изпълнението на минималните национални изисквания и допълнителните изисквания на съответното висше училище, както и на основата на представянето на кандидатите на заключителното заседание. От информацията в справките за изпълнение на минималните национални изисквания, може да се направи следната оценка на кандидатите в конкурса. По показателите по буква „А“ – дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ и по буква „В“ кандидатите имат равен брой точки. Кандидатът гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова събира 489.9 т. по група показатели „Г“, които отчитат публикационната активност на участниците в конкурса, като 50 т. са получени от статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus или Web of Science). По същия критерий кандидатът гл. ас. д-р Живка Стоянова Матеева събира 396,67 т., или с 90 т. по-малко. По показателя от минималните национални изисквания по буква „Д“ - цитирания, кандидатът гл. ас. д-р Диана Димитрова има 650 т., а кандидатът гл. ас. д-р Живка Матеева - 465 т., или със

185 т. по-малко. При оценката на публикационната активност и цитируемостта на научното творчество, се установява предимство в полза на дейността на кандидата гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова. Видно от справките за изпълнение на количествените изисквания на ИУ – Варна, по показател 1. Научни доклади гл. ас. Диана Димитрова има 208.8, а гл. ас. Живка Матеева - 215 т.; а по показател 2. Научни статии и студии кандидатите имат съответно 146.6 т. и 85 т. Макар по първия показател кандидатът гл. ас. д-р Живка Матеева има 6.2 т. повече, по втория кандидатът гл. ас. д-р Диана Димитрова има 61.6 т. повече, или общо сборът от точките по двата показателя на гл. ас. д-р Диана Димитрова е с 55.4 т. повече от сбора от точките на гл. ас. д-р Живка Матеева. Поради по-високия брой точки по минималните национални и по изискванията на ИУ – Варна, на този етап от конкурса на първо място следва да бъде класирана гл. ас. д-р Диана Димитрова. Гл. ас. Диана Димитрова има предимство и по отношение на ангажираността ѝ в административни, организационни и ръководни дейности в рамките на ИУ – Варна: заемането на длъжността заместник –ръководител на катедра, участието ѝ в университетски комисии, в редакционен съвет на научно издание и др.

С оглед изложеното предлагам на научното жури, при условие че на заключителното заседание кандидатът отговори задоволително на поставените от членовете на журито въпроси, да приеме решение да класира на първо място в обявения конкурс и съответно да предложи на Научния съвет на Финансово-счетоводния факултет на ИУ – Варна, на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Административно право и административен процес“, да бъде избрана гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова.

10.03.2026

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

проф. д.п. Живко Драганов

СТАНОВИЩЕ

От: проф.д-р. Веселина Канатова – Бучкова
Институт за държавата и правото при БАН

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по Административно право и административен процес в научно направление 3.6 Право в Икономически университет – Варна

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури за провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по Административно право и административен процес в научно направление 3.6 Право в ИУ-Варна, съобразно заповед № РД 06-21/26.01.2026 г. на ректора на ИУ-Варна.

В конкурса участват двама кандидати - гл. ас. д-р Живка Стоянова Матеев с хабилитационен труд на тема „Административноправни аспекти на публичните предприятия – нетърговски дружества“ (2024) и гл. ас. д-р Диана Руменова Димитрова с хабилитационен труд на тема „Национална агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за обезпечаване качеството на висшето образование“ (2025).

I. Информация за кандидата гл.ас. д-р Живка Матеева.

Живка Матеева е завършила право във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ през 2003 г. Бакалавър от ВСУ „Черноризец Храбър“ от 1999 г. по специалност „Стопанско управление“ – управление на фирмената сигурност, както и магистър по специалността „Граничен контрол и фирмена сигурност“ ВСУ. Обучението си като доктор по право е провела в Института за държавата и правото при Българска академия на науките в периода 2013 – 2016 г. В периода 2004- 2007 г. е хоноруван асистент по „Административно и административен процес“, а от 2008 – 2007 г. по „Основи на правото“. От 2009 г. е асистент, съответно главен асистент в ИУ-Варна. Член е на Съюза на учените – Варна.

II. Обща характеристика на представения труд „Административноправни аспекти на публичните предприятия – нетърговски дружества“ (2024).

Основният труд, с който гл. ас. д-р Живка Матеева участва в конкурса е „Административноправни аспекти на публичните предприятия – нетърговски дружества“. Представеният труд е в общ обем от 197 страници и е структуриран в три глави - увод, заключение и списък на използваната литература, с 132 заглавия на български и чуждестранни автори. Трудът съставлява самостоятелно, цялостно изследване на специфичен за публичното право институт с интердисциплинарен характер. Публичните предприятия – нетърговски дружества, които се създават по специален закон по силата на чл. 62, ал. 3 ТЗ, са специфична форма на държавно управление, чрез която изпълнителната власт участва в гражданския оборот и косвено регулира посредством властническите си правомощия нетипични за административното право правоотношения. Предметът на изследване е изключително актуален, не само поради обстоятелството, че не е разглеждан в административноправната теория, но и поради приемането на новия Закон за публичните предприятия, който не дава детайлна уредба на публичните предприятия, които на практика ще бъдат „правоприемници“ на държавните предприятия – нетърговски дружества. В този смисъл, трудът се явява основополагащ от теоретична гледна точка за характеристиката на публичните предприятия като търговски дружества, които осъществяват публични функции и чрез които държавата осъществява държавната политики в различни сфери на обществения живот. Това обстоятелство само по себе си придава цялостен приносен характер на изследването. Следва да се отбележи също така, че не всички държавни предприятия, създадени по чл. 62, ал. 3 ТЗ ще бъдат реструктурирани в публични предприятия, както посочва автора, тъй като определена категория държавни предприятия имат специфичен предмет на дейност, който изисква тяхното запазване. Пример за такова предприятие е Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“.

В глава първа на монографията се изследва правната същност на публичните предприятия – нетърговски дружества, като се изяснява самото понятие - „публично предприятие“. Понятието се изследва от гледна точка на различните видове публични предприятия по ТЗ и ЗПП, като се акцентира върху разграничението на публичните

предприятия – нетърговски дружества от сходни правни институти. Сочи се празнотата на ЗПП с оглед на липсата на дефиниция за „публично предприятие“, така както такава предвижда правото на ЕС, и различното значение, което му придават специалните закони. Споделям предложената дефиниция за публично предприятие като юридическо лице по смисъла на чл. 2, ал.1 ЗПП, създадено въз основа на акт на изпълнителната власт или друг нормативен акт за осъществяване на дейности, върху което държавата непосредствено или чрез своите публични органи упражнява доминиращо влияние и управлява в интерес на гражданите и обществото. Това определение предопределя и характера на публичните предприятия, като организации, осъществяващи публични функции по смисъла на чл. 21, ал. 1 АПК, поради което и действащи като административни органи. В тази връзка, посочих и че публичните предприятия са „правоприемници“ на държавните предприятия и като такива осъществяващи властнически правомощия чрез административни актове. Ето защо и изцяло подкрепям, както посочва автора : “ по-ранните теоретични разработки“ както относно характера на акта на Министерски съвет, с който се създават еднолични търговски дружества с държавно участие, така и виждането за делегиране (прехвърляне) на административни правомощия с факта на учредяването им. Приносен характер в глава първа има изследването относно отграничаването на публичните предприятия – нетърговски дружества от публичните организации – учреждения – термин, който се използва в множество административноправни нормативни актове.

В глава втора се изследват въпросите относно функциите, осъществявани от публичните предприятия – нетърговски дружества, както и основанията и допустимостта за тяхното възлагане. Намирам, че приносен характер на изследването в теоретичен план има въпроса за „държавните функции“ като компетентност на административните органи, който е разгледан в два аспекта – като съвкупност от властнически правомощия и на основаната на учението за правосубектността на административните органи. Споделям становището на автора, че функциите, които се възлагат на държавните предприятия (включително и публичните такива) са публични функции. В тази глава е направена класификация на видовете функции на държавните предприятия – консултативни функции, квалификационни функции и организиращи функции, които са систематизирани според предметното им съдържание и областта на обществения живот, към която се отнасят. Извършен е анализ на актовете на ръководните органи на публичните предприятия –

нетърговски дружества, като е заключено за техния административен характер, в случаите когато публичното предприятие извършва дейности по организиране и ръководство на субекти извън персоналия състав на неговата организационна структура. Приносен характер има изследването на основанията по отделните специални закони, на които се възлагат публични функции на държавните предприятия, включително относно монополното и господстващо положение.

В трета глава се изследва въпроса за управлението на държавна собственост като е разгледано и анализирано предоставянето на определени обекти (вещи) на публичното предприятие – нетърговско дружество от страна на държавата като правна връзка с публичноправен характер. Разгледана е също политиката на държавата за участието ѝ в публичните предприятия. Изследвани са функциите на Агенцията за публичните предприятия и контрол като административен орган за координиране на управлението на публичните предприятия. Изследван е надзорът върху дейността и актовете на публичните предприятия – нетърговски дружества.

В процедурата кандидатът участва и с три монографии в съавторство, две студии, осем научни статии, двадесет и четири научни доклада и пет учебници и учебни помагала.

I. Информация за кандидата гл.ас. д-р Диана Димитрова.

Диана Димитрова е завършила право през 1999 г. в Рурски Университет Бохум, Германия. Обучението си като доктор по право е провела във Варненски свободен университет в периода 2014 – 2017 г. В периода 2010 – 2013 г. е била хоноруван асистент в ИУ-Варна, а от 2013 г. асистент, съответно главен асистент в ИУ- Варна. В периода 2008 – 2019 г. е била адвокат в АК – Варна. Член на Съюза на учените – Варна, както и в Society of Judicial and Administrative sciences.

II. Обща характеристика на представения труд „Национална агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за обезпечаване качеството на висшето образование“ (2025).

Основният труд, с който гл. ас. д-р Диана Димитрова участва в конкурса е „Национална агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за обезпечаване качеството на висшето образование“. Изследването е в общ обем от 194 страници, структурирано е в три глави – увод, заключение и списък на използваната литература, като са посочени 113 научни източника на български и чуждестранни автори.

Основен въпрос, посочен от автора, който е предмет на изследване, не е статута на Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) като специализиран административен орган, осъществяващ правомощия в сферата на висшето образование, а държавната политика, свързана с качеството на висшето образование, в частност самата акредитационна процедура и актовете, с които тя завършва, които се възприемат като средства за упражняване на контрол върху висшите училища, посредством които се гарантира качеството на висшето образование.

В първа глава на изследването е извършен преглед на нормативната уредба, свързана с НАОА от възникването ѝ през 1995 г. Изброени са измененията в подзаконовата уредба, свързана с НАОА, като е посочено, че основните източници са Закона за висшето образование и Правилника за дейността на НАОА. Сочи се, че актуалната нормативна уредба се допълва и с други източници, като например Правилник за дейността на Комисията по възраженията и жалбите на НАОА и Правила за работа на Комисията по възраженията и жалбите на НАОА, които уреждат статута, структурата, функциите и организацията на работа на комисията и задълженията на нейните членове. Не е изследван въпроса за нормативния характер на тези актове, които, както отбелязва автора, се приемат с решение на Акредитационния съвет на НАОА и определят организацията и дейността на помощните и консултативни звена на агенцията, с оглед на това дали те могат да се определят като източници на право. Разглежда се взаимодействието между държавните органи в сферата на образованието, като се сочи, че НАОА и Акредитационният съвет изпълняват редица правомощия, които са им възложени със закон (ЗВО) или с акт на Министерския съвет (ПД НАОА), като това обуславя нуждата от много добра организация и координация между тях за изпълнение на дейностите на Агенцията и нейните органи и за постигане целите на държавната политика за развитие на висшето образование и повишаване на неговото качество. Необходимо е да се укрепи партньорството между

отделните нива, да се осигурява подчиненост на актовете на по-нисши звена на висшестоящите, както и възможността за упражняване на контрол. Също така е необходимо да бъде осъществявана координация от горе надолу от Министерския съвет и министъра на образованието към НАОА. Авторът посочва, че Народното събрание приема Стратегия за развитието на висшето образование, но не се изследва характера на стратегията като акт на законодателния орган, задължителен за другите органи и в този смисъл за правните последици от неизпълнението ѝ (в зависимост от юридическия ѝ характер), съответно начина на разрешаване на противоречия между стратегията и актовете и действията на другите административни органи. Намирам, че изследването на този въпрос би допринесло за приносния характер на темата. В първата глава е направен и сравнителен анализ на уредбата в други страни.

В глава втора е възприет аналогичен подход на изследване, като в глава първа, и са разгледани измененията в уредбата на ЗВО, свързани с правомощията на НАОА. Посочено е, че правомощията на НАОА, дадени ѝ в рамките на нейната компетентност при осъществяване на нейните функции, възложени от държавата, съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗВО са по оценяване, акредитация и контрол на качеството на дейностите на висшите училища, което определя характера, обема и начините за осъществяването на правомощията на Агенцията. Последователно са разгледани правомощията на Акредитационния съвет на НАОА, чийто функции са класифицирани в три основни групи – конститутивни, нормативни и контролни функции, както и правомощията на председателя на НАОА, на заместник – председателя по следакредитационно наблюдение и контрол и помощните органи. В тази глава е разгледана и акредитационната процедура, като административно производство, чиято цел е да се оцени качеството на предлаганото образование.

В третата глава са разгледани актовете на НАОА, като се сочи, че това са решенията за акредитация и оценките на проекти, от една страна, а от друга страна – критериите и методика за оценяване и акредитация, конкретните процедури по оценяване и акредитация и свързаната с тях документация, както и правила и документи във връзка с дейността на Агенцията и на нейните органи. Авторът посочва, че може да се приеме, че тези актове са свързани с обезпечаването на качеството на висшето образование в България. Въпреки че са издавани от държавен орган (Акредитационния съвет или председателя) те нямат характер на административни по презумпция. Споделям становището, че правилниците за

работа на помощните органи не са нормативни административни актове, а съставляват вътрешнослужебни актове, които организират начина им на работа. Авторът посочва за спорен въпросът за характера на правилника за дейността на Комисията по възраженията и жалбите по отношение на възраженията, като не става ясно какво се има предвид под „спорен“, от една страна, а от друга, какво е становището на автора относно наличието на „псевдооспорване по административен ред на решенията за акредитация или оценка на проект на акредитационния съвет“. „Спорни са обаче разпоредбите по отношение на възраженията. Съгласно чл. 13-29 от ПДКВЖ е въведена „процедура по разглеждане на възражения пред комисията“. В нея се определя редът за разглеждане на възражения, срокове, начин на изясняване на факти и обстоятелства, събиране на доказателства и вземане на определени решения. Изрично е посочено, че комисията не образува производство, когато повдигнатият въпрос не е от компетентността ѝ или по същия въпрос има образувано дело пред съда (чл. 16 от ПДКВЖ). Възражението е срещу решения, с които се приключват процедурите за оценяване и акредитация, включително и по отношение на предлаганите оценки, както и относно нарушения в хода на провеждането на процедури за оценяване и акредитация“.

В процедурата кандидатът участва и с шест студии, единадесет научни статии, двадесет и пет научни доклада и осем учебници и учебни помагала.

В заключение, и двете кандидатки отговарят на изискванията на чл. 53 от Закона за развитие на академичния състав в Република България, имат множество научни публикации в различни сфери на публичното право, активна преподавателска дейност, като, с оглед приносния характер на основните монографии, намирам, че превес има монографията „Административноправни аспекти на публичните предприятия – нетърговски дружества“, с оглед на което предлагам на научното жури академичната длъжност „доцент“ по Административно право и административен процес в област на висше образование 3.6 „Право“ в ИУ – Варна да бъде заета от гл. ас. д-р Живка Матеева.

проф. д-р В. Бучкова

VESELINA

Digitally signed

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

КАНАТОВА

Date: 2026.03

BUCHKOVA

18:43:38 +02'0

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Константин Василев Пехливанов, доцент по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право (Административно право и административен процес) в Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Катедра „Публичноправни науки“

По процедура за придобиване на академичната длъжност „доцент“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, научна специалност „Административно право и административен процес“

Приемащо структурно звено: Финансово-счетоводен факултет на Икономически университет - Варна

Първично звено: Катедра „Правни науки“

Конкурсът обявен в ДВ, бр. 104/05.12.2025 г.

Кандидати: Живка Стоянова Матеева и Диана Руменова Димитрова

Становището се представя от член на научното жури, назначено със Заповед № РД-06-21 от 26.01.2026 г. на Ректора на Икономически университет – Варна и във връзка с решение на научното жури, взето с Протокол № 1 от 16.02.2026 г.

Уважаеми членове на научното жури,

Представям изводите си по съществуващото на представените кандидатури в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Доколкото допустимостта на двете кандидатури от гледна точка на наукометрията по минималните национални изисквания и допълнителните изисквания на ИУ - Варна беше вече предмет на преценка от научното жури с решение по Протокол № 1, представям изводите си само по съществуващото на извършената преценка.

Становището ми се състои от три части: 1. Преценка за кандидата Живка Стоянова Матеева самостоятелно; 2 преценка за кандидата Диана Руменова Димитрова самостоятелно и 3. сравнение и формулиране на крайна оценка и класиране. И двете кандидатури, доколкото се касае за формулиране на предложение за заемане на длъжност, са преценени по три параметъра: 1. образователни и образователни и научни степени; 2. опит на същата или близка длъжност и 3. количество и качество на научната продукция.

Относно кандидата Живка Стоянова Матеева:

1. По критерий образователни и образователни и научни степени

Кандидатът притежава ОКС магистър от 2003 г., Варненски свободен университет, и ОНС доктор по проф. направление 3.6 Право от 2016 г. (Институт за държавата и правото при БАН), като докторантурата е от същото професионално направление, по което се кандидатства, и се изпълнява чл. 24, ал. 1, т. 1 ЗРАСРБ, е и от същата научна специалност, по която се кандидатства (Административно право и административен процес). Представени са още две дипломи ОКС – бакалавър управление на фирмената сигурност от Варненски свободен университет и магистър граничен контрол и фирмена сигурност, пак ВСУ.

2. По критерий професионален опит – кандидатът е асистент от 2009 и главен асистент от 2016 г. от 2018 г. е длъжностно лице по защита на данните в ИУ Варна. Представени са сертификати за множество обучения и квалификации в областта й, включително в чужбина. По приложената справка се вижда учебна натовареност от над 500 часа общо по учебни дисциплини, свързани основно с административното право, но също така и с гражданското право. Има сериозно участие в проекти и разработени учебни програми.

3. По критерий количество и качество на научна продукция – заявени са следните монографии – 4, студии – 1, статии – 8, доклади – 24, учебници – 2, учебни помагала – 3. Видно от справката на резюметата, има приложен дисертационен труд с единствен автор кандидатът, а в другите тя е съавтор. Съавтор е и в учебниците и учебните помагала. Проявен е научен уклон към

материята за защита на личните данни (главно) и достъпа до обществена информация.

Оценявам високо представения хабилитационен труд „Административноправни аспекти на публичните предприятия - нетърговски дружества“. Материята, доколкото ми е известно, е изследвана само от още един автор (Атанас Георгиев, ЮФ на РУ, теоретично трудна е и с практически изводи).

Относно кандидата Диана Руменова Димитрова:

1. По критерий образователни и образователни и научни степени – придобила е ОКС магистър в Рурски университет – Бохум, Германия, доктор по право на Варненския свободен университет, научна област Административно право и административен процес. Изпълнено е изискването на 24, ал. 1, т. 1 ЗРАСРБ.
2. По критерий професионален опит – щатен асистент в катедра „Правни науки“ от 2013 г. (преди това хоноруван асистент), от 2019 г. главен асистент. Има дейност като юрисконсулт и адвокат. Активно е участвала в подготовката на студенти и дипломанти, била е ментор, работила е по проекти. Преподавала е по няколко учебни дисциплини. Участвала е като лектор по преподавателска мобилност в програма Еразъм. Отново, има около 500 часа учебна натовареност.
3. По научна продукция: представя монографичен труд „Националната агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за обезпечаване на качеството на висшето образование“, като е извършен качествен анализ на правомощията на органа и е направен полезен обзор на съдебната практика. Представя монография на базата на защитен дисертационен труд и списък на публикациите. Превъзхожда другия кандидат в броя на студиите (6). Участва като съавтор в три монографии.

Обобщение и сравняване на двете кандидатури:

Кандидатурите са почти изравнени. Преподавателският им стаж е почти равен, служебният опит също.

Количеството на научната продукция показва лек превес за Диана Димитрова, особено по брой студии.

В придобитите образователни и квалификационни степени лек превес има кандидатът Живка Матеева, но с оглед тяхната насоченост не виждам как това дава полза на Катедрата, поискала обявяване на конкурса. И двете кандидатури имат ОНС доктор по насочеността на научната специалност и никой няма предимство.

Диана Димитрова има полезен опит по програма Еразъм и по-висока езикова подготовка, което намирам от полза за Факултета и Катедра „Правни науки“. Има богат опит в университетска администрация и разработването на учебна и административна документация.

В обобщение: по изложените данни, с минимално предимство достигам до следното класиране:

1. Диана Руменова Димитрова
2. Живка Стоянова Матеева

И предлагам научното жури да вземе решение, с което да предложи на Факултетния съвет на Финансово-счетоводен факултет на Икономически университет – Варна да приеме решение, с което да избере Диана Руменова Димитрова на академичната длъжност „доцент“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право (Административно право и административен процес).

Отбелязвам, че с оглед примерното равенство мнението ми може да бъде повлияно от представянето на кандидатите на откритото заключително заседание на научното жури.

С уважение

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

(доц. д-р Константин Пехливанов)

17.03.2026

Пловдив